

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №10

Стенограма пленарного засідання

20 лютого 2020 року

Київ 2020

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №10

*Стенограма пленарного засідання
20 лютого 2020 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання десяте, ранкове
(Четвер, 20 лютого 2020 року)

Розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо обігу земель
сільськогосподарського призначення» ...4

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ДЕСЯТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
20 лютого 2020 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Доброго ранку, шановні представники засобів масової інформації та гості Верховної Ради України! Будь ласка, підготуйтеся до реєстрації.

Готові реєструватися? Прошу реєструватися.

У залі Верховної Ради України зареєструвалися 274 народних депутати України.

Шановні колеги, хвилину уваги, будь ласка (*Шум у залі*). Шановні колеги! Шановні колеги, будь ласка, хвилину уваги! Дякую.

Шановні колеги, шість років тому в центрі нашої столиці відбулися страшні події, ми втратили дуже багато співгромадян у мирній державі на той час. Це трагедія для України. Я пропоную вшанувати хвилиною мовчання усіх, хто загинув тоді, і всіх, хто, на жаль, віддав своє життя, захищаючи демократичні цінності, суверенітет та майбутнє нашої держави.

(Хвилина мовчання).

Прошу сідати.

Шановні колеги, повертаємося до розгляду законопроекту [№ 2178-10](#). Ми зупинилися на поправці 649 народного депутата Німченка, вона не була проголосована, він наполягав. Ставлю на голосування поправку 649. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

Поправка 650. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). «Опозиційна платформа – За життя». Шановний український народе! «Опозиційна платформа – За життя» продовжує не рівну, але праведну і справедливую боротьбу за право громадян України бути власниками своєї землі. Моя поправка з поміж 3,5 тисяч поправок народних депутатів важлива, але навіть її врахування не спрятиме запобігання небезпеці, що міститься в цьому законопроекті. На нашу думку, його прийняття порушить право мільйонів громадян, які ще не встигли отримати свій земельний пай, розорить українських аграріїв,

зруйнує українське сільське господарство. Замість розвитку села буде земельне рейдерство, хаос, скупка землі іноземцями і аграрними холдингами.

У боротьбі проти цієї земельної авантюри влади ми виступаємо разом з українським народом. Нашу позицію поділяє переважна більшість українського народу, люди не чекали такого від нової влади. Голосування – це «червона лінія» у відносинах влади і народу. Впевнений, народ переможе, слуги транснаціональних компаній...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я ще раз наполягаю на тому, щоб коментували свої поправки. На висловлення політичних позицій у нас передбачено час у вівторок та середу. Юрію Олексійовичу, я зрозумів, що ви наполягаєте. Ви почули те, з чим я до вас звернувся? Дуже дякую.

Ставлю на голосування поправку 650, комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 70.

Рішення не прийнято.

Поправка 651. Кабаченко.

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Суть цієї поправки полягає в тому, що ми категорично проти продажу землі на умовах, виписаних у цьому законопроекті, та зважаючи, що український народ, українці, не дали згоди на цей акт. Цією поправкою вносяться зміни, пов'язані з виключенням положення про набуття права власності та заміну права оренди. Виключається також положення про примусове відчуження земельної ділянки.

Пропонуємо абзац п'ятнадцятий частини другої викласти в такій редакції: «Порушення вимог цієї частини є підставою для визнання правочину, за яким набувається право користування на земельну ділянку, недійсним». Дуже прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 651 Кабаченка. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 73.

Рішення не прийнято.

Поправка 652. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний головуєчий, за можливість донести і свою поправку. Виборчий округ № 49, Донецька

область. Сьогодні оголошують свої поправки не лише члени нашої депутатської фракції «Опозиційна платформа – За життя», а й представники всіх виборців нашої рідної держави. Пропонується абзац сьомий частини другої статті 130 Земельного кодексу України після слів «земельну ділянку» доповнити словами «сільськогосподарського призначення», щоб було більш конкретизовано.

Прошу поставити на голосування і підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 652 Гнатенка. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Поправка 653. Мороз.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Шановна країно! Виборчий округ № 59, Донеччина. Я вчора був на засіданні нашого комітету і почув, що закриватимуться шахти. Із всіх шахт на території держави залишаться всього чотири. Залишаться чотири шахти, продадуть землю. Це означає, що не буде жодного села, жодного колгоспу. Я прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 653, яку комітет відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято.

Поправка 654. Мороз.

МОРОЗ В.В. Виборчий округ № 59, Донеччина. У статті 130 Земельного кодексу України абзац сьомий частини другої пропонується викласти в такій редакції: «Порушення вимог цієї частини є підставою для визнання правочину, за яким набувається право власності на земельну ділянку, недійсним, а також для примусового відчуження земельної ділянки. Примусове відчуження земельної ділянки застосовується лише до тієї частини ділянки, яка перевищує обмежену площу, передбачену абзацами другим, третім, четвертим частини другої цієї статті».

Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України абзацом в такій редакції: «Якщо за результатами Всеукраїнського референдуму не буде схвалено рішення про вільний продаж та купівлю земель сільськогосподарського призначення, то дія заборони на купівлю та продаж або іншим способом відчуження

земельних ділянок та земельних часток (паїв) у частині їх купівлі-продажу та іншим способом відчуження, а так само у частині...».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Вікторовичу, особливо за те, що чітко про поправку.

Ставлю на голосування поправку 654 Мороза. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Поправка 655. Мороз.

МОРОЗ В.В. Шановний головуючий! Шановні колеги! Дмитре Олександровичу, коли говоримо про щось крім поправок, це тому, що нам у комітеті не дали змоги обговорити ці поправки. Ми не розглянули жодної поправки.

У статті 130 Земельного кодексу України абзац сьомий частини другої пропонується викласти в такій редакції: «Порушення вимог цієї частини є підставою для визнання правочину, за яким набувається право власності на земельну ділянку, недійсним, а також для примусового відчуження земельної ділянки. Примусове відчуження земельної ділянки застосовується лише до тієї частини ділянки, яка перевищує обмежену площу, передбачену абзацами другим, третім, четвертим частини другої цієї статті».

Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України абзацом у такій редакції: «Угоди (у тому числі довіреності), укладені до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо вільного продажу та купівлі земель сільськогосподарського призначення та земельних часток (паїв), є недійсними...».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Г., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Пропозиція комітету. Питання, пов'язані з примусовим відчуженням, у комітетській редакції регулюються в порядку конфіскації. Цю поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 655 Мороза, комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 73.

Рішення не прийнято.

Поправка 656. Мороз.

МОРОЗ В.В. Дякую, шановний головуючий. Виборчий округ № 59. Я ще раз хочу наголосити на тому, що «Опозиційна платформа – За життя» проти продажу землі.

У статті 130 Земельного кодексу України абзац сьомий частини другої пропонується викласти в такій редакції: «Порушення вимог цієї частини є підставою для визнання правочину, за яким набувається право власності на земельну ділянку, недійсним, а також для примусового відчуження земельної ділянки. Примусове відчуження земельної ділянки застосовується лише до тієї частини ділянки, яка перевищує обмежену площу, передбачену абзацами другим, третім, четвертим частини другої цієї статті».

Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України абзацом в такій редакції: «Забороняється внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів юридичних осіб, установчими документами яких передбачено ведення сільськогосподарського виробництва, до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо вільного продажу та купівлі земель сільськогосподарського призначення». Прошу проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 656 Мороза. Комітет її не підтримав.

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 70.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 657. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 78, Запорізька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, Дмитре Олександровичу. Колеги, в кожному зверненні, які направляють мені районні ради, червоною лінією проходить: вимагаємо прийняти закон про референдум та провести всеукраїнський референдум, на якому українці мають вирішити, чи можна відкривати ринок сільськогосподарської землі. Почуйте народ.

Вдумайтеся лише в ці цифри: 96 відсотків аграріїв не зможуть купити землю, на якій працюють, у перші роки після відкриття ринку. Ми створюємо армію жебраків на рідній землі. Давайте захистимо аграріїв. Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 657 Пономарьова. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Поправка 658. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Ще раз дякую. Ми розуміємо, звісно, що маючи більшість голосів у Верховній Раді, можна приймати будь-які закони, навіть абсолютно абсурдні, але виконувати їх доведеться людям на місцях. Поправки, які ми вносимо, це не наші забаганки, вони народилися у спілкуванні з фермерами, селянами, власниками земельних паїв. Повинен бути конкретний механізм виправлення наслідків та повернення земельних ділянок.

Пропоную статтю 130 Земельного кодексу України доповнити після абзацу третього частини другої новим абзацом такого змісту: «У разі встановлення порушення вимог цієї частини отримані земельні ділянки у власність підлягають вилученню з дотриманням вимог...».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 658 Пономарьова. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 659. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Я продовжую зачитувати звернення українців, які до мене надходять. Так, депутати районної ради Приморського району вимагають від нас перш ніж голосувати за зміни до Земельного кодексу, внести зміни до законодавства України щодо запобігання рейдерству та посилення кримінальної відповідальності за правопорушення у сфері земельних відносин.

Пропоную доповнити після абзацу третього частину другу статті 130 Земельного кодексу України новим абзацом такого змісту: «У разі встановлення порушення вимог цієї частини отримані земельні ділянки у власність підлягають вилученню з дотриманням вимог чинного законодавства України. У зв'язку з цим абзац четвертий відповідно вважається абзацом п'ятим».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 659 Пономарьова. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Олександр Сергійовичу, наступна поправка також ваша, однак прошу говорити про поправку, а не про звернення. Колеги не можуть їх перевірити або дати свою оцінку.

Поправка 660. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дмитре Олександровичу, дуже дякую, але на засіданні комітету ніхто нікому не дав змоги висловитися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це в залі відбувається. У колег немає цього тексту, вони не можуть його перевірити, так само як і долучитися до цієї дискусії.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Тому ми й змушені зараз це обговорювати, мотивувати те, чого не мали змоги на засіданні комітету. Вся історія законотворчості та мій власний досвід роботи у Верховній Раді свідчить, що важливо не те, який закон прийнято, а як він працюватиме, що забезпечуватиме його виконання, які механізми його реалізації закладено.

Я вкотре змушений запитати: як ми збираємося забезпечити право селянина продати, здати в оренду свою землю, коли велика кількість земельних ділянок не оформлена, не визначені межі цих ділянок в натурі. Більше того, досі є землі, які навіть не розпайовані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 660 Пономарьова. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 661. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Ще раз дякую. Я вчергове нагадую, що держава гарантує кожному громадянину право на отримання земельного наділу. На даний час цим правом не скористалися більше 30 мільйонів громадян України. Відкриття ринку землі без реалізації цього права є дискримінаційним і призведе до соціальних потрясінь.

«Абзац третій частини другої статті 130 Земельного кодексу України викласти у наступній редакції: «У разі порушення вимог цієї частини виникає право для визнання правочину, за яким набувається право власності на земельну ділянку, недійсним».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 661 Пономарьова. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 662. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Ми повинні провести з аграріями України конструктивний діалог, адже впевнені, що необдумане відкриття ринку може призвести до рейдерства з боку земельних магнатів та найбільших агрохолдингів. Пропонуємо відтермінувати ці рішення, а тим часом включати землевласників – фермерів, аграріїв та сільгоспвиробників до складу робочих груп при парламентському комітеті та профільному міністерстві, щоб вони могли взяти безпосередню участь. Давайте дослухаємося до думки тих, хто працює на землі.

Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 662 Пономарьова. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Поправка 663. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Ще раз дякую. Я продовжу зачитувати. Фермери Бердянщини пропонують продовжити мораторій на продаж землі до 2025 року. За цей час можна буде врегулювати весь процес – провести інвентаризацію земель, належно підготувати законодавчу базу. Аграрії дуже сподіваються, що їхні думки почують і врахують Глава держави, Кабмін, народні обранці.

Звертаю вашу увагу на те, що це звернення було підтримано одногосно депутатами Бердянської районної ради. Вони впевнені, що держава повинна забезпечити землевласника від можливих афер. Скуплена за безцінь земля – це швидкі та грубі гроші для людей, які в результаті залишаться ні з чим. Треба врахувати вимоги фермерських господарств.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 663. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Поправка 664. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Ще раз дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але про поправку, будь ласка, відповідно до статті 120 Регламенту.

ПОНОМАРЬОВ О.С. З мотивів. Хочу процитувати відомого вам у Бердянську депутата районної ради Володимира Панкова. У своєму зверненні до громади він казав...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійовичу, вибачте, що вас перебиваю, однак ще раз нагадую: стаття 120 Регламенту, частина п'ята, якщо не помиляюся, щодо права на роз'яснення пропозицій і поправок.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Я теж вибачаюся, мотивацію нам не дали сказати на засіданні комітету. Це мотивація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте не порушувати Регламенту. Папієв точно скаже, що відповідно до Регламенту я правий. Михайло Миколайович дасть точну інформацію. Давайте говорити про поправку, ви її бачите, і колеги бачать.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Абзац третьої частини другої статті 130 Земельного кодексу України пропонується викласти в такій редакції: «У разі порушення вимог цієї частини...» далі за текстом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже вам дякую.

Ставлю на голосування поправку 664 Пономарьова. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Наступна поправка 665. Королевська. Немає.

Поправка 666. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний головуєчий, якщо вже звертатися до Регламенту, то мушу сказати, що одна із фракцій не змогла на засіданні комітету озвучити всі поправки та відстояти їх. Це факт. Ми знаємо, як відбувалося засідання комітету – в закритому режимі, навіть аграрії не змогли висловити своїх думок з приводу багатьох поправок і законопроекту загалом. Це перше.

Друге. Ми кажемо, що виключили із законопроекту термін «пов'язані особи». Колеги, повторюю: не обманюйте, будь ласка, і не підставляйте Президента України. Він скрізь говорить про 10 тисяч гектарів, а насправді ви виключили «пов'язаних осіб». Чи означає це, що одна фізична особа може мати у власності 10, 20, 50 тисяч гектарів? Не підставляйте Президента, бо йому доведеться відповідати. Ви всі зайшли до парламенту на його рейтингу. Тому справедливо буде повернути термін «пов'язані особи» у цей законопроект, колеги. Підтримайте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо я правильно зрозумів, про яку фракцію ви сказали, то вона всі свої поправки мала можливість озвучити на засіданні комітету. Ви ж точно за себе переживаєте? Переходимо далі.

Ставлю на голосування поправку 666 Івченка. Комітет її не врахував. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 87.

Поправку не враховано.

Поправка 667. Пузійчук.

ПУЗІЙЧУК А.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Доброго ранку, шановні колеги, шановні громадяни України! Фракція «Батьківщина» продовжує відстоювати право українського народу на головне багатство – нашу землю.

Мої наступні поправки системні, пов'язані з вилученням земельних ділянок, що незаконно набуті понад норму або набуті іноземцями.

Миколо Тарасовичу, дуже розраховую почути позицію вашу особисту і позицію комітету саме щодо моїх поправок. Скажіть, будь ласка, чому ви заперечуєте проти моєї поправки, якою передбачається вилучення земельних ділянок на користь громад, на користь органів місцевого самоврядування? Усі громадяни, телеглядачі, які знаходяться сьогодні біля телевізорів, хочуть зрозуміти, чому «Слуга народу» заперечує проти моєї поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Андрію, ми неодноразово з вами обговорювали це в комітеті. Більше того, мене це дивує. Ви пам'ятаєте, що ми дійшли згоди, що в контексті даного законопроекту доцільніше застосовувати передбачене Конституцією поняття «конфіскація», а не «примусове відчуження» об'єктів права приватної власності? Більше того, вашою поправкою не передбачено, що це відбуватиметься за рішенням суду. Відповідно до Конституції право примусового позбавлення власності інакше як на підставі рішення суду не може бути. Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 667 Пузійчука. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Поправка 668. Пузійчук.

ПУЗІЙЧУК А.В. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні громадяни, читаю дослівно свою поправку: «на користь держави в особі відповідної сільської, селищної, міської ради територіальної громади (об'єднаної територіальної громади), на території якої така ділянка розташована».

Фракція «Батьківщина» наполягає, ми відстоюємо інтереси органів місцевого самоврядування, інтереси громад. Земельні ділянки, що були набуті незаконно, понад ліміт, набуті іноземцями, незалежно від форми вилучення (конфіскація, спецконфіскація) повинні передаватися громадам, на території яких вони знаходяться. Це переважне право громади – отримати цю землю і мати можливість нею розпоряджатися.

Миколо Тарасовичу, поясніть, будь ласка, українським громадянам чому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 668 Пузійчука. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 669. Пузійчук.

ПУЗІЙЧУК А.В. Фракція «Батьківщина». Шановні громадяни, як ви щойно бачили, ми не отримали відповіді на питання, чому унеможлиблюють права громад отримати у власність земельні ділянки, набуті незаконно, понад норму і набуті іноземцями.

Моя поправка стосується набуття землі іноземцями. Нас запевняють, що власниками земельної ділянки будуть виключно громадяни України, але вже заплановано розгляд законопроекту про подвійне громадянство. Нас запевняють, що власниками землі будуть українські громадяни, але паралельно зареєстровано законопроект про подвійне громадянство, який дозволить володіти землею іноземцям. Моя пропозиція: у разі виявлення подвійного громадянства земля переходить у власність держави. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Андрію, це питання ми також з вами не раз обговорювали. Як ви знаєте, відповідно до статті 25 Конституції України громадянин України не може бути позбавлений громадянства. Статтею 2 Закону України «Про громадянство України» передбачено: «Якщо громадянин України набув громадянство (підданство) іншої держави або держав, то у правових відносинах з Україною він визнається лише громадянином України».

Питання, яке ви порушили, важливе, але воно має регулюватися іншим законом. Крім питань земельних відносин у нас існують проблеми з подвійним громадянством, політично-правовими відносинами, такими як депутатство, голосування тощо. Поправка комітетом відхилена.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 669 Пузійчука. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 70.

Рішення не прийнято.

Іване Адамовичу, наполягаєте на поправці? Поправка 670. Чайківський.

ЧАЙКІВСЬКИЙ І.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 165, Тернопільська область, самовисуванець). Доброго дня, шановні народні депутати, шановні виборці! Виборчий округ № 165, група «За майбутнє». Шановні народні депутати, я 20 років займаюся сільським господарством. Хочу запевнити вас, що ринок землі існує з моменту, відколи розпаювали українську землю, але на сьогодні він має сіре забарвлення.

Законопроект, який ми розглядаємо, надзвичайно потрібний для українського суспільства і аграрного сектору, але в такій редакції приймати його, звичайно, не можна. Група «За майбутнє» сказала чітко: ми за законопроект

у такій редакції голосувати не будемо. Його треба доопрацювати, після чого ми обов'язково його підтримаємо. Не наполягаю на поправці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можемо голосувати, можемо не голосувати. Не голосуємо? Дякую.

Поправка 671. Не наполягаєте? Увімкніть, будь ласка, мікрофон, Чайківського.

ЧАЙКІВСЬКИЙ І.А. Маючи нагоду, ще раз звертаюся до народних депутатів. У своїй передвиборчій програмі, коли я їздив по своєму округу, я чітко казав виборцям, що не погоджуюся з ситуацією, що склалася в країні. Єдине, що мене мотивувало стати народним депутатом, – змінювати країну. Я прийшов для того, щоб допомагати змінювати цю країну.

Звертаюся до всіх народних депутатів: давайте не будемо займатися так званим спамом, а будемо чітко забезпечувати законодавчу діяльність, припинимо проїдати гроші платників податків (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 672. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, шановний пане головуючий. Якщо хтось вважає свою роботу спамом, то це його святе право, на це ніхто не зазіхатиме. Я свою роботу спамом не вважаю.

Поправку 672 не можна розглядати без контексту інших моїх поправок. В інших моїх поправках ідеться про те, що спочатку – референдум, спочатку запитаємо у власника землі – українського народу, лише потім будемо приймати закон. Тобто спочатку виконаємо статтю 13 Конституції, потім – статтю 14.

Якщо українці на референдумі скажуть «так», то продаємо землю лише українським фермерам, які працюють на цій землі, і не більше ніж 500 гектарів в одні руки. Тоді Кабінет Міністрів не матиме жодної потреби розробляти якісь положення про те, чи відповідає людина певним критеріям, чи не відповідає. Усі критерії мають бути викладені в законі. Я прошу виключити відповідний абзац із законопроекту (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 672 Власенка. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 673. Загородній.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, Дмитре Олександровичу. «Опозиційна платформа – За життя». Позиція нашої політичної сили залишається незмінною: виходячи зі статей 1, 3, 5 Конституції України ми вимагаємо проведення референдуму щодо питання землі. Цього вимагає український народ.

Щодо поправки. Я пропоную абзац четвертий частини другої статті 130 викласти в такій редакції: «Порушення вимог цієї частини є підставою для визнання правочину, за яким набувається право власності на земельну ділянку, в судовому порядку недійсним, а також для примусового відчуження такої земельної ділянки». Прошу поставити мою поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 673. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято.

Поправка 674. Пузанов. Немає.

Наступна поправка 675. Красов. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Красова.

КРАСОВ О.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (одномандатний виборчий округ № 180, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, прошу підтримати мою поправку. Мета цієї поправки – запобігання надмірній концентрації земель у користуванні однією особою. Це стане запобіжником для недобросовісної конкуренції серед сільгоспвиробників.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте на голосуванні?

Ставлю на голосування поправку 675 Красова. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 103.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 676. Папієв.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні колеги! Шановні громадяни України! Мені дуже хочеться, щоб голова комітету перед голосуванням озвучив народним депутатам позицію комітету. Ви бачили, як учора відбулося

чудесне зцілення доповідача, який стоїть на трибуні. Він сьогодні в нормі, і дуже хочеться отримати від нього конкретні відповіді.

Моє запитання дуже просте. Законопроект встановлюються норми права. Поясніть мені, будь ласка, якщо правочин не відповідає нормам закону, то його можна відмінити в судовому порядку чи ні? Моя поправка саме й стосується того, щоб ми законодавчо закріпили, що правочин, який не відповідає закону, може бути в судовому порядку визнаний недійсним. Скажіть, будь ласка, чому комітет проти такої норми, яка цілком відповідає Конституції, законам України та логіці розробки законопроекту?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Михайле, якщо ви уважно прочитаєте комітетську редакцію до другого читання, то побачите, що у статті 130 є більш вдала норма, подібна до вашої. Комітет відхилив цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 676 Папієва. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 678. Тарута.

ТАРУТА С.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Шановні колеги, цю поправку також треба розглядати в контексті з іншими поправками. Пропонується вилучити положення про наслідки порушень вимог щодо граничної площі земельної ділянки для однієї особи. Цю поправку треба розглядати в контексті інших поправок, які вносила політична партія «Батьківщина», зокрема я.

Я хочу звернутися до пана Сольського. Я не почув від нього обґрунтування цілей цього законопроекту. Якщо ми хочемо вийти з цієї ситуації, в якій є фарс (тому що на трибуні пан Сольський тільки посміхається, а не дає обґрунтованих чітких відповідей, для чого це ми робимо), то краще підемо на компроміс. З одного боку, створимо земельний банк, земельне агентство і дамо можливість...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 678 Тарути. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано. Покажіть по фракціях.

Поправка 679. Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, Дмитре Олександровичу. Запоріжжя. Моя поправка суто технічна, але також важлива. Я зачитаю її: «В абзаці сьомому частини другої статті 130 Земельного кодексу України слова «правочину, за яким набувається» виключити».

Я хочу сказати кілька слів про те, що фракція «Опозиційна платформа – За життя», на жаль, не мала можливості на засіданні комітету висловитися з приводу цього законопроекту, мети та наслідків його прийняття. Як опозиційна сила ми вважаємо за доцільне висловлювати сьогодні наші зауваження та ті, що отримуємо від виборців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 679 Кальцева. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 680. Соболев.

Поправка 681. Дубіль.

ДУБІЛЬ В.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Шановний український народ! Юлія Тимошенко і фракція «Батьківщина» виступають категорично проти законопроекту про продаж української землі, тим паче в умовах війни. Ми системно відстоюємо і будемо відстоювати право українського народу на українську землю. Відповідно до статті 13 Конституції України земля є об'єктом права власності саме українського народу. Відповідно до статті 14 земля є національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави.

Що стосується поправки. Примусове відчуження земельної ділянки, якщо ви вже це пропонуєте, можливе лише у випадках, передбачених законодавством. У пункті 2 абзацу сьомого частини першої розділу I законопроекту після слів «відчуження земельної ділянки» доповнити розділовим знаком «,» та словами «згідно із законодавством України». Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 681. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 682. Крулько.

Поправка 683. Христенко.

ХРИСТЕНКО Ф.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 46, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Згідно з частиною четвертою статті 130 порядок здійснення перевірки відповідності набувача або власника земельної ділянки сільськогосподарського призначення вимогам, визначеним цією статтею, затверджується Кабінетом Міністрів України. Вбачається, що повноваження Кабінету Міністрів України в даному разі сформульовано надто некоректно, зокрема, незрозуміло, чи є проведення перевірки відповідності необхідною передумовою набуття права власності на земельну ділянку. Крім того, здійснення такої перевірки зачіпатиме порядок вчинення нотаріальних дій та проведення державної реєстрації права власності. А відповідно до пунктів 7 та 14 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначається правовий режим власності та діяльність нотаріату.

Прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 683 Христенка. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято.

Поправка 684. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Я підтримую свою поправку і хочу нагадати, що Конституційний Суд розглядає справу щодо тлумачення статей 13, 14 Конституції та вирішить, чи взагалі можна це робити без референдуму. Шановні колеги, що ми робимо? Давайте почекаємо. Є вища інстанція, крайня перед Богом, нехай скаже своє слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 684. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Поправка 685. Кабаченко.

КАБАЧЕНКО В.В. Фракція «Батьківщина». Цю поправку треба розглядати в контексті моїх попередніх поправок. Наразі в абзаці восьмому частини другої статті 130 ідеться про те, що процедура перевірки суб'єктів придбання земель сільськогосподарського призначення буде колись розроблена Кабінетом Міністрів. Чи буде цей Кабмін тоді, нам усім невідомо.

Я звертаюся до представників фракції «Слуга народу». Чи усвідомлюєте ви, що в останній редакції законопроекту відсутній порядок здійснення перевірки відповідності набувача на землю, що може призвести та обов'язково призведе свого часу до проявів корупції та зловживань з боку влади? Прошу підтримати мою поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 685. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Поправка 686. Мороз.

МОРОЗ В.В. Дуже дякую. Виборчий округ № 59, Донеччина. Поправкою 686 пропонується в абзац восьмий частини другої статті 130 Земельного кодексу України включити речення в такій редакції: «Дія абзацу восьмого частини другої набирає чинності після проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо вільного продажу та купівлі земель сільськогосподарського призначення».

Я вже казав, що мої наступні поправки складаються з кількох частин, кожна з яких має власне правове значення, тому відповідно до частини шостої статті 45 Регламенту прошу прийняти процедурне рішення про розгляд і голосування кожної з частин окремо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправок аналогічних було 80. Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 686 Мороза. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 70.

Рішення не прийнято.

Поправка 687. Мороз.

МОРОЗ В.В. Дякую, шановний головуючий. Поправка 687. У статті 130 Земельного кодексу України абзац восьмий частини другої викласти в такій редакції: «Порядок здійснення перевірки для встановлення фактичної площі земельних ділянок сільськогосподарського призначення, які перебувають у власності набувача або власника земельної ділянки, вимогам, визначеним цим Кодексом, затверджується Кабінетом Міністрів України».

Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України абзацом у такій редакції: «Якщо за результатами Всеукраїнського референдуму не буде схвалено

рішення про вільний продаж та купівлю земель сільськогосподарського призначення, то дія заборони на купівлю та продаж або іншим способом відчуження земельних ділянок та земельних часток (паїв) в частині їх купівлі-продажу та іншим способом відчуження, а так само в частині передачі прав на відчуження цих земельних ділянок та земельних...».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 687 Мороза. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 70.

Рішення не прийнято.

Поправка 688. Мороз.

МОРОЗ В.В. Виборчий округ № 59, Донеччина. Я хочу ще раз наголосити, що «Опозиційна платформа – За життя» проти продажу землі. У статті 130 Земельного кодексу України абзац восьмий частини другої викласти в такій редакції: «Порядок здійснення перевірки для встановлення фактичної площі земельних ділянок сільськогосподарського призначення, які перебувають у власності набувача або власника земельної ділянки, вимогам, визначеним цим Кодексом, затверджується Кабінетом Міністрів України».

Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України абзацом в такій редакції: «Угоди (у тому числі довіреності), укладені до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо вільного продажу та купівлі земель сільськогосподарського призначення та земельних часток (паїв), є недійсними з моменту їх укладення (посвідчення)». Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 688 Мороза. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 689. Мороз.

МОРОЗ В.В. Дякую, шановний головуєчий. Виборчий округ № 59, Донеччина. У статті 130 Земельного кодексу України абзац восьмий частини другої викласти в такій редакції: «Порядок здійснення перевірки для встановлення фактичної площі земельних ділянок сільськогосподарського призначення, які перебувають у власності набувача або власника земельної ділянки, вимогам, визначеним цим Кодексом, затверджується Кабінетом Міністрів України».

Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України абзацом в такій редакції: «Забороняється внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів юридичних осіб, установчими документами яких передбачено ведення

сільськогосподарського виробництва, до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо вільного продажу та купівлі земель сільськогосподарського призначення». Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 689. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Повертаємося до поправок Пономарьова. Поправка 690.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Виборчий округ № 78. Наша фракція сподівається, що народні обранці все-таки почують українців. Ми впевнені: спочатку землі державної власності треба розпаювати і роздати тим людям, які ще не отримали свій земельний наділ; навести порядок у Держгеокадастрі; розробити і затвердити програму розвитку сільського господарства; винести питання про відкриття ринку землі на референдум. І тільки потім приймати рішення в парламенті. Прошу поставити мою поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 690 Пономарьова. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Поправка 691. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Ми, мабуть, обурені нехтуванням думками виборців під час роботи над законопроектом та ігноруванням зауважень і застережень місцевих рад, громад, фермерських та аграрних асоціацій. Чому ми відмовляємося чути людей? Нам же всім повертатися у свої регіони. Чи ми всі плануємо залишитися жити в Києві? На таке ставлення до себе український народ не заслуговує.

Прошу розглянути конкретну поправку. Після абзацу четвертого частину другу статті 130 Земельного кодексу України доповнити новим абзацом такого змісту: «Проведення перевірок щодо дотримання законодавства України при отриманні у власність земельних ділянок сільськогосподарського призначення здійснюються після Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 691 Пономарьова. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Поправка 692. Пономарьов. Про поправку, якщо можна, Олександрє Сергійовичу.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Я знову звертаюся до монобільшості. Ми декларуємо, що цей законопроект приймається в інтересах селян та фермерів, на захист їхнього права розпоряджатися своєю власністю. Натомість ми зухвало ігноруємо їхні думки, навіть не вникаючи у пропозиції та вимоги, які люди передають через своїх представників народних депутатів в округах.

Ми вже казали, що із більш ніж 4 тисяч поправок комітет погодив лише сім. Прошу поставити поправку на голосування та почути людей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 692 Пономарьова. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 69.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 693. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Перша реформа, проведена в сільському господарстві, призвела до того, що розпалися всі колгоспи, було знищено тваринництво. Чисельність людей, які жили і працювали в селах, зменшилася в рази. Якщо другу реформу провести похапцем, без нормальної документації та широкого громадського обговорення, то за кілька років від сіл нічого не залишиться. Землю у людей викуплять, вони отримають гроші, які витратять за рік-два. А що далі? Чи будуть турбуватися про села та їхніх жителів бізнесмени і підприємці?

Я хочу подякувати колегам з інших фракцій, які розуміють, що стратегічне питання – відкриття ринку землі – може бути розглянуто лише після Всеукраїнського референдуму. На прохання мешканців Запорізької області прошу колег підтримати поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 693 Пономарьова. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Поправка 694. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Шановний головуючий! Шановні народні депутати! На жаль, у нас не було можливості обговорити всі свої пропозиції та поправки в комітеті, тому доводиться детальніше розглядати їх на сьогоднішньому пленарному засіданні.

Моя пропозиція така. Частину третю статті 130 Земельного кодексу України доповнити абзацом десятим такого змісту: «Частина друга цієї статті

Кодексу набирає законної сили після офіційного оприлюднення результатів Всеукраїнського референдуму щодо купівлі-продажу земельних ділянок сільськогосподарського призначення». Тим самим ми ще раз підкреслюємо, що треба провести референдум. Прошу поставити мою поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 694 Гнатенка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Наступна поправка. Нагадую: у порівняльній таблиці допущено технічну помилку – поправка Німченка також має № 694.

Німченко Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Спасибі. «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги, наша влада саме готується відзначати квітневий «варшавський зговір», підписаний 100 років тому, коли Правобережна Україна була віддана полякам і заключено ще два військових договори. Тоді вони зайшли на нашу землю, до 1939 року.

Вийдьте за Житомир, подивіться і зрозумієте, про що мова. Ми винайшли іншу форму, як іноземцям передати землю, а тепер уже й продати. Шановні, схаменіться, це стаття 111 Кримінального кодексу «Державна зрада». Не допустимо цього, шановні колеги, ми – цивілізована, правова країна. Я наполягаю на голосуванні своєї поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 694 Німченка Василя Івановича. Прошу визначатися та проголосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 695. Королевська.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановний пане спікер! Шановні колеги! «Опозиційна платформа – За життя» виступає категорично проти розпродажу України, проти продажу української землі. Наполягаємо на проведенні всеукраїнського референдуму, щоб запитати в людей, що вони скажуть, який наказ дадуть українському парламенту.

Якщо ви не здатні провести референдум, тоді давайте підемо на всеукраїнські парламентські вибори. Якщо люди за вас проголосують, тоді ви вже матимете право приймати рішення щодо розпродажу України. А без референдуму, без чіткої позиції партії на всеукраїнських парламентських виборах

приймати закон щодо розпродажу України ми вважаємо категорично неприпустимо. Прошу поставити поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 695 Королевської. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Поправка 696. Наливайченко.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Я закликаю парламент від імені всієї фракції «Батьківщина»: проявіть гідність і чесність, запросіть до залу парламенту керівника Держгеокадастру та керівника НАБУ, і покажіть громадянам України, яку землю ви збираєтеся розпродавати. Покажіть, скільки державної землі вже переоформлено за корупційними схемами так званих «піджаків» на земельних олігархів України. Кого ви дурите? Ми виступаємо категорично проти.

Моя поправка саме цього стосується: щоб набувач або власник землі перевірявся на відповідність вимогам, визначеним саме Земельним кодексом України, а не підзаконними актами уряду, як намагаються корупційно протягнути автори цього законопроекту. Це ні що інше як викрадення землі в українців, а ніякий не продаж землі. Ми категорично проти цього і наполягаємо на своїй поправці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 696. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Поправка 697. Пузійчук.

ПУЗІЙЧУК А.В. Шановні колеги! Шановні громадяни України! Фракція «Батьківщина» виступає категорично проти продажу землі та продовжує відстоювати конституційне право українського народу на володіння українською землею.

Шановні громадяни, моя поправка унеможливорює створення ще одного корупційного інструменту, який ускладнить набуття громадянами земельних ділянок. Прошу підтримати і виключити цей можливий корупційний механізм. Шановні громадяни, зверніть увагу, що цей законопроект обмежує також права громадян, які ще не є власниками земельної ділянки. Це законопроект про розпродаж усієї української землі. Підтримайте мою поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправка 697 Пузійчука. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Поправка 698. Пузійчук.

ПУЗІЙЧУК А.В. Фракція «Батьківщина». Шановні громадяни, ви спостерігаєте за голосуваннями. У цих голосуваннях дуже багато недоліків: відсутня парламентська дискусія, позиція комітету. Але в цих голосуваннях є один дуже великий плюс: можливо, за всі ці дні депутати від «Слуги народу» навчаться голосувати не тільки зеленими, а й жовтими та червоними кнопками, і під час голосування за законопроект у цілому натиснуть червоні кнопки (*Оплески*).

Шановні громадяни, моя поправка також стосується набувача. Вона дуже важлива, бо захищає право українських громадян, українських фермерів, об'єднаних територіальних громад на володіння українською землею. Прошу підтримати мою поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 698 Пузійчука.

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Поправка 699. Загородній.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І. Дякую, Дмитре Олександровичу. «Опозиційна платформа – За життя». Я пропоную абзац п'ятої частини другої статті 130 викласти в такій редакції: «Порядок здійснення перевірки відповідності набуття у власність земельної ділянки сільськогосподарського призначення затверджується Кабінетом Міністрів України». Прошу поставити поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 699 Загороднього. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 73.

Рішення не прийнято.

Поправка 701. Папієв.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні колеги, поправка стосується...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, поправка 700 Красова.

КРАСОВ О.І. Дякую. Виборчий округ № 180, Харківська область. Фермерський округ. Шановні колеги! Про цю поправку мене просили саме фермери.

Метою цього запобіжника є уникнення зловживань з боку великих сільгоспвиробників, які внаслідок монопольної змови зможуть впливати на тенденцію ринку, що в свою чергу може призвести до вимушеного продажу земель та припинення діяльності дрібних та середніх сільгоспвиробників. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 700. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 116.

Рішення не прийнято.

Поправка 701. Папієв.

ПАПІЄВ М.М. Моя поправка стосується того, що в будь-якому разі Кабінет Міністрів як вищий орган виконавчої влади має бути уповноважений затверджувати порядок проведення перевірки відповідності набуття у власність земельних ділянок. Це цілком логічно. Я дивуюся, чому комітет знову не врахував мою поправку. Хочу почути якісь аргументи.

На продовження теми. Ви спостерігаєте за епопеєю з літаком, який транспортує українців в Україну. Коли сьогодні всі говорять про гідність, то якимось не дуже гідно цей літак планували приймати і у Львівській, у Тернопільській областях. Я думаю, це достатньо реальна перевірка, наскільки ж ми набули ознак гідності після подій 2014 року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 701 Папієва. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Поправка 702. Качний.

КАЧНИЙ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги! Шановні народні депутати з фракції «Слуга народу»! Хочу нагадати вам, що в 1930 році більшовицька влада, незважаючи на голос українського народу, селянства, нав'язувала колективізацію. Лише з 20 лютого по 3 квітня відбулося 1 тисяча 716 масових бунтів, 15 з яких кваліфікувалися як широке озброєне повстання. Натовп людей ішов, вигукуючи «Ще не вмерла Україна!», і лопатами, вилами зганяли тодішніх керівників більшовицької влади.

Я хочу вас запевнити, що український народ, який виступає проти розпродажу землі, готовий захищати свою землю. Хочу повернути вас до того, що тільки через референдум ми можемо визначатися з такими серйозними...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 702 Качного. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Поправка 703. Яцик. Не наполягає.

Поправка 704. Кабаченко.

КАБАЧЕНКО В.В. Фракція «Батьківщина». Шановні представники фракції «Слуга народу», хочу ще раз сказати вам, що народний депутат – це представник українського народу у Верховній Раді України. Приймаючи будь-які законодавчі ініціативи, кожен має думати насамперед про захист інтересів українського народу.

Моя поправка направлена на захист українців – власників земель сільськогосподарського призначення та українських фермерів. Алгоритм цієї поправки суперпростий, але дуже дієвий. Створюється державна земельна агенція, тобто державний орган, уповноважений на викуп земельних ділянок сільськогосподарського призначення та на їх подальшу реалізацію. Для українських фермерів у разі належного виконання правил оренди протягом дев'яти років передбачено, що орендарі матимуть право викупати цю землю та право на розстрочку на термін 10 років від цієї ж державної агенції.

Будь ласка, захищайте інтереси...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 704 Кабаченка.

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

Поправка 705. Качний.

КАЧНИЙ О.С. Шановні колеги, «Опозиційна платформа – За життя» виступає категорично проти продажу землі. У мене є запитання до керівника комітету Миколи Тарасовича. Скажіть, будь ласка, чи є запобіжники в цьому законопроекті щодо продажу акцій тих підприємств, які отримують по 10 тисяч гектарів землі? Чи є якісь запобіжники, які не дають їм можливості виставити свої акції на міжнародні біржі та продати їх? Дякую за відповідь.

Поправка 705 стосується статті 130 Земельного кодексу України, яку пропонується доповнити новою частиною четвертою в такій редакції: «Порядок проведення аукціону (торгів) з продажу земельних ділянок сільськогосподарського призначення відбувається з урахування вимог законодавства України». Виключно законодавства України.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправку відхилено. Щодо вашого запитання, у комітетській редакції прямо заборонено продаж іноземцям корпоративних прав підприємств, у власності яких є земля сільгосппризначення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 705 народного депутата Качного. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 706. Народний депутат Кальцев. Будь ласка.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Руслане Олексійовичу, у мене 15 поправок. Я пропоную, щоб зекономити час, розбити виступи по 5 хвилин, щоб кожного разу не відповідати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але ви будете ставити їх на голосування? Будете. Тоді йдемо, як ідемо.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Це зекономить час для вас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це зекономить 1 хвилину, а нам цікаво буде послухати ваші поправки і обґрунтування. Будь ласка.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Добре. Мої поправки стосуються кількох питань. Насамперед пропонується унормувати питання вилучення земельної ділянки в разі порушень правил її обороту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 706 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 707. Народний депутат Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Поправка стосується питання референдуму, визначення розмірів земельної ділянки. Не хочу бути критиканом, але ми не мали змоги дискутувати в аграрному комітеті під час підготовки цього законопроекту через поважні причини. Хочу запропонувати визначити ті моменти, які, на мій погляд, заважають цьому законопроекту стати дуже ефективним законом і досягти основної мети, а також внести пропозиції, котрі допоможуть обігу земель, виконанню поставлених нами завдань щодо ринку землі. Я із третьої своєї поправки відзначив ці моменти і деякі пропозиції. Можливо, вони будуть для вас корисними.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 707 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 708. Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Можливо, деякі пропозиції будуть корисними для застосування. На мій погляд, такий закон має переслідувати кілька цілей. Насамперед забезпечити продовольчу безпеку країни, що можливо створенням великих кластерів малих та середніх аграрних сільгоспвиробників, фермерів, які зможуть передавати свій бізнес дітям у спадщину. Це й буде вирішенням питання продовольчої безпеки країни.

Друге питання, яке треба вирішити, це стовідсоткове кредитування малих та середніх підприємств сільгоспвиробників для викупу земельних ділянок. Це дуже важливий момент, тому що чинним законом це, на жаль, не дозволяється.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 708 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 70.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 709. Народний депутат Кальцев. Будь ласка.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Минулого тижня ми провели кілька зустрічей з аграріями. Основне питання, яке їх бентежить, – вони не мають достатньо коштів, щоб викупити земельні ділянки. Кредитування в розмірі 30-50 відсотків, про що каже наше Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, їх не задовольнить. Вони не мають таких коштів. Це дуже велика проблема, тому що ми не зможемо створити кластер малих і середніх сільгоспвиробників, які наповнюють скарбницю країни.

Третє дуже важливе питання – це відсутність на такому ринку спекулянтів. На мій погляд, у цьому законопроекті автори відокремили державу від ринку землі. Вони передали все на розсуд комерційних банків, у лабеті яких потраплять земельні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 709 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Пане Володимире, у мене до вас пропозиція. Я закликаю вас та інших народних депутатів дотримуватися частини п'ятої статті 120 Регламенту і говорити про поправки, або можемо застосувати другий варіант. У вас залишилося

десять поправок. Давайте я надам вам 5 хвилин, і ми не будемо голосувати, тому що люди хочуть голосувати за те, що вони чують. Приймається таке, пане Володимире? (*Шум у залі*). За Регламентом ідемо?

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Я розумію те, що ви кажете, але ми не мали можливості відповідно до Регламенту мотивувати свої поправки і виступи на засіданні аграрного комітету. Ми лише тепер маємо можливість у рамках 1 хвилини висловити свої думки і свою мотивацію. Я вношу, на мій погляд, дуже зручні пропозиції. Якщо вони не потрібні, ви їх відкинете, але я маю час і пропоную використати його з користю. Це мої пропозиції, які можуть бути корисними. Якщо ви їх вислухаєте, я думаю, ви погодитесь.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 710 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 63.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 711. Народний депутат Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Розумієте, відсторонивши цим законопроектом державу від ринку землі, ми не створили державний земельний банк. У більшості держав, які проходили цей тернистий шлях, держава не відсторонювалася від ринку землі. Земельний банк був механізмом та інструментарієм забезпечення відсутності спекулянтів на ринку. Як я сказав учора, комерційні банки заволодіють земельними ділянками, які потраплять до них у разі банкрутства сільгоспвиробників. За даними експертів це близько 30-50 відсотків. Їх кількість може збільшитися або зменшитися залежно від ситуації на ринку. На мій погляд, це помилка. Я запропонував...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 711 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Поправка 712. Народний депутат Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Створивши державний земельний банк, ми унеможливили б насамперед присутність на цьому ринку спекулянтів – власників земельних холдингів та банків. Ми розуміємо, що більше половини банків в Україні мають іноземних бенефіціарів, і це також небезпечно. Запевняю вас: експерти оцінили всі ці можливості. Відсутність державного земельного банку створює

можливості для маніпуляцій комерційними банками з метою отримання землі на більші строки, ніж передбачено законом, більш як на два роки.

Я ставив запитання пану Миколі. Якщо не підтримуються інші пропозиції, можливо, обмежити термін володіння землею банками до шести місяців. Цього достатньо, щоб виставити їх на аукціон, продати або...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 712 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Поправка 713. Народний депутат Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Дякую, пане Руслане, за надану можливість говорити. Для опозиційної фракції важливо висловлювати свої думки, і не лише критикувати, а й вносити пропозиції, які, можливо, будуть враховані.

Діджиталізація земельного банку унеможливила б корупцію. Державний земельний банк став би механізмом гарантій для тих землевласників або орендарів, які мають до 500 гектарів. Він міг би стовідсотково гарантувати викуп землі у комерційних банків у разі банкрутства сільгоспвиробників. Таким чином сільгоспвиробники отримали б можливість залучати кредити для викупу землі. Це зміцнило б їх, і тоді ми створили б кластер, який унеможливить продовольчу небезпеку для країни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 713 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 714. Народний депутат Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Дякую. Ми мали б державного регулятора, всі продажі та обміни відбувалися б через державний земельний банк. Це унеможливило б накладання арешту на землю, посилило б земельний оборот і дало можливість цьому ринку розвиватися дуже швидкими темпами. Ми також виконали б перше завдання – створили б клас міцних середніх та малих сільгоспвиробників, які й стали б основою нашої продовольчої безпеки.

Друге питання. Можливо, ми змогли б розділити землю на три категорії. До першої категорії належала б земля площею до 500 гектарів. Навіть якщо її отримано через пов'язаних осіб – матір, жінку або дітей, це було б нормально. Таким чином була б можливість сконцентрувати 2-2,5 – 3 тисячі гектарів земель. Таке дуже міцне господарство могло б конкурувати з великими господарствами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 714 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 715. Народний депутат Кальцев. Будь ласка, Володимире Федоровичу.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Якщо ми передбачили два роки на формування цього кластеру за стовідсоткової гарантії державного земельного банку на купівлю земель, то за два роки ми створили б цей кластер, а тоді могли б відкрити ринок для другого кластеру. Другий кластер у розмірі 30 відсотків ми могли б створити з великого бізнесу. Але я згоден з багатьма колегами, котрі сьогодні виступали, що треба обмежити цей кластер 5 тисячами гектарів. Разом з пов'язаними особами це буде 20-25 тисяч гектарів, до 30 тисяч гектарів. Це дуже великі наділи.

Ми могли б надати ще два роки для формування цього кластеру. Це був би кластер національних виробників, холдингів, які на сьогодні обробляють землю. Вони могли б сконцентрувати такі масиви і стати великими господарствами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 715 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 716. Народний депутат Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Якби ми завершили таку реформу для національних виробників, 75 відсотків земель було б сконцентровано в руках українців, які обробляють землю або здають в оренду. Можливо, через чотири роки ми могли б відкрити цей ринок і для іноземців, обмеживши їх 20-25 відсотками. Вони забезпечили б притік технологій, створили б конкуренцію для національних виробників. Як засвідчують провідні експерти, господарство площею більше 2 тисяч гектарів може конкурувати з господарством площею, наприклад, 30 тисяч або 50 тисяч гектарів землі. За згодою всіх суб'єктів цього ринку можна було б віддати 20-25...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Федоровичу.

Ставиться на голосування поправка 716 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 717. Народний депутат Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Руслане Олексійовичу, потерпіть трішечки, залишилося чотири поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я із задоволенням слухаю, мені цікава ваша концепція.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Дякую. Я не продукую спам, як сказав промовець. Якби ми створили ці три кластери, це підвищило б вартість землі. Маємо порушити ще одну важливу проблему. У сільській місцевості проживає приблизно 30 відсотків громадян України. За оцінками міжнародних експертів для роботи у великих господарствах потрібно лише 3,5 відсотка – максимум 4 відсотки населення. Це доведено практикою інших держав. Мабуть, ще 3-4 відсотки – це будуть комунальні служби, вчителі, лікарі, представники інших професій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 717 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 718. Народний депутат Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Ми маємо відзначити, що близько 20 відсотків населення сільських районів будуть вимушені їхати в міста, але їхати в місто з пустими кишнями не можна. Якби ми в такій концепції використали і відкрили ринок землі, то, за оцінками експертів, земля коштувала б приблизно 3 тисячі доларів за гектар.

У цьому законопроекті оцінка експертів – 1 тисяча, максимум 1 тисяча 500 доларів за гектар. Цих коштів недостатньо. Наприклад, сім'я із трьох осіб отримає 15-20 тисяч доларів і виїде в місто. Якби ціна була близько 3 тисяч доларів за гектар, то троє осіб могли б отримати 40-45 тисяч доларів. Цього достатньо, щоб купити житло для себе та дітей – квартиру або якийсь маленький таунхаус чи дім у місті. Це вирішило б...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 718 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 63.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 719. Народний депутат Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Якби люди виїжджали в міста і купували квартири, скільки робочих місць ми могли б створити. Одне місце в будівельній галузі створює 6-7 місць в інших галузях. Це дало б поштовх державному українському ринку, прибуток на рівні 2-3 відсотків ВВП. Ми затвердженням правильної концепції ринку землі могли б дати поштовх для багатьох напрямів

економіки. Це стало б дуже великим стимулом для наших дітей, батьків чи друзів поверталися з Польщі, Чехії. Це одне з головних завдань, поставлених Президентом – щоб наші громадяни поверталися, отримували робочі місця.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 719 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято.

Остання в цьому блоці поправка 720 народного депутата Кальцева. Перед тим, як надати вам слово, я хочу сказати: ви, справді, пропонуєте дуже багато цінних і цікавих ідей. Ми з паном Миколою їх обговорили, це інша концепція, але її можна використати. На жаль, ваші пропозиції не кореспондуються з тими поправками, які тут зазначені. Розумієте? Надаю вам слово ще щодо поправки 720. Будь ласка.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Якби ми мали можливість... Я просто хочу, щоб ви не сприймали фракцію «Опозиційна платформа – За життя» лише як фракцію, яка критикує і нічого не пропонує. Розумієте, якби ми в комітеті мали «круглий стіл», то могли б знову зібрати робочу групу і створити таку концепцію.

Наприклад, земельний банк може працювати і за тією концепцією, що запропонована в законопроекті, який презентує пан Микола. Є й інші пропозиції, які можна було б врахувати навіть у цьому законопроекті. Але, на мій погляд, правильніше було б все-таки зупинитися, бо сильний супротив. Це небезпечно і для рейтингу вашої політичної сили і для Президента. Можливо, треба в іншій концепції розробити таку реформу, яка дала б поштовх державі та її громадянам.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Володимире, хочу віддати вам належне, ми не раз спілкувалися щодо ваших підходів. Із чимось я погоджуюся, а з чимось ні. Багато пропозицій, справді, мають раціональне зерно. Ставляться правильні завдання, пропонуються конструктивні способи їх виконання. Я з вами абсолютно згідний в кінцевому варіанті: нам треба дорожчу землю. Ми з вами, напевне, погодимося, що все-таки ліберальніша реформа дасть можливість підвищити ціну на землю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 720 Кальцева. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 70.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 721. Княжицький.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. «Європейська солідарність» виступає за ринок землі за європейською моделлю, а не за спекулятивний закон, проект якого ми обговорюємо. Тому цією поправкою пропонується встановити, що продаж здійснюється лише за умов наявності індивідуального дозволу на перехід права власності, виданого центральним органом виконавчої влади. Саме центральний орган, а не нотаріус, як пропонується в чинній редакції законопроекту, повинен проводити відповідну перевірку та ініціювати розслідування.

Пропонується встановити, що дозвіл не може бути виданий у випадку, якщо особа не може набувати право власності на земельну ділянку відповідно до цього кодексу. Ідеться про всі обмеження, що встановлені іншими нормами статті 130. Зокрема, якщо до особи застосовані заходи відповідно до Закону України «Про санкції», якщо будуть порушені вимоги концентрації в одних руках, особа не може підтвердити джерело походження коштів, якщо встановлено, що кошти отримані у формі позик чи інвестицій від російських громадян. Пропонується встановити, що дозвіл визнається не чинним, якщо після його видачі будуть встановлені обставини, які унеможливають його видачу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 721. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 722. Княжицький.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я не почув коментаря комітету з приводу попередньої поправки щодо обмеження права людей, які перебувають під санкціями, і кінцевими бенефіціарами яких є особи з країни-агресора.

Наступна поправка. Законопроект як у первісній, так і в поточній редакціях передбачає наявність переважного права на купівлю землі. Дане право наразі перенесене у статтю 131 Земельного кодексу, проте в законопроекті воно ніяк не врегульоване: не вказано, хто саме має переважне право, який порядок його реалізації, як державні місцеві органи влади мають його забезпечувати.

Ці вади пропонується врегулювати поправкою 722: встановити хто, за яких умов має переважне право, визначити як укладається договір купівлі-продажу, на його підставі виписати правила дотримання цього права під час продажу землі на аукціоні. Прошу підтримати цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 722 Княжицького. Комітет її не підтримав. Позиція комітету коротко.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Миколо, комітет, справді, проти дозволу, як зазначено у вашій попередній поправці. Ми її переріхували й аналізували.

Щодо пріоритетного переважного права. У нас існує переважне право згідно з чинним законодавством. У чинній редакції воно підтверджується. Великий розділ щодо переважного права і процедур, пов'язаних з реалізацією, є у законопроекті [№ 2194](#), який ми прийняли в першому читанні. Позиція комітету – розглядати це в рамках цього законопроекту. Позиція – відхилити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 722. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 80.

Рішення не прийнято.

Поправка 723. Княжицький.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. «Європейська солідарність», підтримуючи європейську модель розвитку ринку землі, проти цього спекулятивного законопроекту, оскільки ні в первісній, ні в поточній редакції в ньому не визначено істотних наслідків укладення угоди з порушенням встановлених обмежень.

У внесеній на друге читання редакції йдеться про те, що така угода є недійсною, але для недійсності будь-якої угоди потрібне рішення суду. А в приватно-правових відносинах, у яких держава ніяк не задіяна, і присутній лише нотаріус, подати такий позов може лише сторона угоди. Якщо позов не буде подано, то відповідно цих вимог і обмежень можна не дотримуватися.

Для виправлення цієї ситуації поправкою 723 пропонується встановити, що угода, укладена без дозволу державного органу, є нікчемною, а отже, для визнання її недійсності рішення суду не потрібно. Поправкою пропонується також надати місцевим органам право звертатися до суду з позовом про застосування наслідків недійсності нікчемної угоди, тобто про перехід земельної ділянки у власність територіальної громади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 723 Княжицького. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 724. Княжицький.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я, на жаль, не почув коментаря комітету щодо цієї поправки. Сподіваюся почути щодо наступних.

Поправкою пропонується встановити, що укладення угоди допускається лише за наявності висновку про результати обстеження стану земельної ділянки, складеного в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, щодо стану забруднення землі. Це потрібно для того, щоб у разі встановлення фактів забруднення після продажу власник не міг посилатися на те, що земля вже була такою на момент купівлі.

Усі ці питання буде зафіксовано в державному висновку, що дасть можливість зняти спори щодо того, з чієї вини відбулося псування ґрунту, а отже, набувач землі буде дбайливо ставитися до земельної ділянки, не допускаючи забруднення, знищення або підміни ґрунту на менш цінний. Питання екології та використання землі для «Європейської солідарності» пріоритетні. Ми наполягаємо на цій поправці. Просимо коментар комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Миколо, комітет проти цієї поправки. Поясню вам чому. Насправді, за 20 років якість української землі за деякими критеріями якості навіть покращилася. Ми вважаємо, що сторони на свій розсуд мають визначати необхідність вказувати ці вимоги. Державні землі обов'язково повинні мати агрохімічний паспорт. Це питання пов'язано дещо з іншим і розглядається в рамках законопроекту № 2194. Позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 724 Княжицького. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Поправка 725. Княжицький.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую, пане Голово. Поправкою передбачено, що земельна ділянка, яка перейшла у власність територіальної громади, обов'язково має бути продана на аукціоні. Так ми убезпечимо накопичення земельних ділянок у державній або комунальній власності та створення їх штучного дефіциту. Якщо ви вже за ринок, то давайте прозоро проводити аукціони і прозоро через аукціони, як ми пропонували раніше, робити землю частиною ринку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 725 Княжицького. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 726. Осадчук.

ОСАДЧУК А.П., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Микола Івановичу, цією поправкою запроваджується дуже важливий принцип, якого не було в редакції першого читання, а саме: надання переважного права на викуп землі. В цьому залі лунає дуже багато ідей про захист фермерів, але ми маємо забезпечити їх юридичними інструментами, які дозволять, власне, захищати їхні права.

Як я розумію, цей принцип було враховано в редакції другого читання. Більше того, ми з вами говорили про пільгові механізми викупу земельних ділянок чинними орендарями. Я не наполягатиму, якщо ви чітко поясните, як це відображено в редакції другого читання.

Дякую.

СТЕФАНЧУК Р.О. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Андрію, в редакції другого читання підтверджено переважне право на викуп земельної ділянки діючими орендарями. Водночас ці норми увійшли в законопроект № 2194, який ми прийняли в першому читанні. Як передбачено законопроектом № 2194, пайовик повинен запропонувати орендарю, орендар має місяць (внесено поправки щодо зміни строку викупу до двох місяців), якщо він не погоджується, нотаріус після спливу цього строку може оформити земельну ділянку. Ви запропонували поновити право першочергового викупу, там запропоновано переведення прав покупця. З урахуванням цього такий спосіб мені здається найбільш ефективним.

Пільговий викуп і переважне право – це дві різні речі. Ми обговорюємо питання пільгового викупу державних земель.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Тарасовичу, регламент. Не наполягаєте?

Скороход. Немає.

Поправка 733. Дубіль.

Замість чотирьох поправок – 2 хвилини. Правильно я зрозумів? Увімкніть, будь ласка, мікрофон, 2 хвилини.

ДУБІЛЬ В.О. Шановні колеги! Шановний народе України! Юлія Тимошенко і фракція «Батьківщина» виступають категорично проти законопроекту про продаж землі.

Попередньо я виступав і казав, що кожного дня до мене підходить молодший син Ілля та запитує: «Тату, невже продадуть українську землю?» Учора, коли приїхав я додому, близько 12 години ночі, мене чекав син Ілля, підійшов і дав мені листа. Дмитре Олександровичу, я хочу зачитати листа мого сина та його друзів – однокласників.

«Голові Верховної Ради України Разумкову Дмитру Олександровичу. Від учнів 11-Б класу гімназії № 191 міста Києва.

Шановний Дмитре Олександровичу! Дорослі люблять дуже часто використовувати вислів: «Діти – це наше майбутнє». Нам, тим, які народилися в незалежній Україні, дуже хочеться, щоб це були не просто слова, а основний принцип існування суспільства, щоб і в нас, і в нашої країни було майбутнє.

На уроках правознавства в 9 класі нас учили, що головним атрибутом кожної держави є її територія – частина Земної кулі, з якою історично пов'язані народ та держава. На сьогодні більшу частину території України планується дозволити продавати. Ми зовсім не розбираємося в політиці. Нам ще потрібно довго вчитися, щоб здобути собі професію, проте ми прекрасно усвідомлюємо: дозволити торгувати нашою територією – дозволити знищити Україну. Збережіть Україну. Не продавайте землю, подбайте про майбутнє нашої держави».

Діти попросили зачитати присягу народного депутата і нагадати її всім депутатам монобільшості.

«Присягаю на вірність Україні. Зобов'язуюсь усіма своїми діями боронити суверенітет і незалежність України, дбати про благо Вітчизни і добробут Українського народу. Присягаю додержуватися Конституції України та законів України, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників».

Діти звертаються і кажуть, що зовсім не розбираються в політиці. Не продавайте землю. Подбайте про майбутнє нашої держави.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будете відповідати? Яку поправку ставити на голосування? Додайте другу хвилину, будь ласка.

ДУБІЛЬ В.О. Я прошу поставити на голосування всі чотири поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 733. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 69.

Рішення не прийнято.

Поправка 734 Дубеля. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Поправка 735 Дубеля. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 70.

Рішення не прийнято.

Поправка 740 Дубеля. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 70.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Стефанчук.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Перерва!

ГОЛОВУЮЧИЙ Сюмар Вікторія Петрівна.

Ще немає 12 години. Послухаємо колегу, і буде перерва.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Звичайно, тут точиться багато дискусій про те, для кого ми створюємо ринок землі. Ідеться про необхідність визначення мінімальної ціни насамперед і особливо на землю, яка перебуває у власності держави. З моєї точки зору, це вкрай важливо, тому що ми можемо опинитися на порозі однієї з найбільших афер, оскільки саме держану землю продадуть за безцінь.

Як відбуватимуться ці аукціони та конкурси нам обіцяють розповісти в наступних законопроектах. На мою думку, це створює величезні корупційні ризики і загрозу того, що не фермери з селянами зможуть купити цю землю, отримавши кредити земельного банку, якого немає в цьому законопроекті, а саме спекулянти, які потім будуть перепродавати і отримувати великі кошти, просто заробляти капітал на цій землі. Очевидно, що це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Вікторіє Петрівно, голосування... Ні, коментар і голосування після перерви.

Оголошується перерва до 12 години 30 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 742 Сюмар Вікторії Петрівни. Якщо немає заперечень, ставлю її на голосування. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 38.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 743. Салійчук. Не наполягає.

Поправка 746. Батенко.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Дякую, Дмитре Олександровичу. Наша депутатська група «За майбутнє» за цивілізований ринок землі. І ми розуміємо землю як насамперед

наш національний суверенітет, який треба захищати, особливо в умовах військової агресії. Тому всі наші поправки спрямовані, власне, на встановлення запобіжників у цьому законопроекті. На жаль, як ми бачимо, розглянувши 745 поправок, тільки одну поправку було проголосовано позитивно, і це, скажімо так, не навіює райдужних думок про те, що саме ці запобіжники, на яких ми наполягаємо, буде встановлено цим законопроектом.

Цією поправкою ми пропонуємо надати переважне право придбання землі сільськогосподарського призначення не лише орендарю, але й місцевому фермеру та територіальній громаді. Миколо Тарасовичу, це дасть можливість захистити права фермерів, які обробляють землю, створюють робочі місця на селі, допомагають розвиватися нашим територіям і щоденно постачають натуральні продукти. Окрім цього, пропонується передбачити законодавчу заборону передати таке переважне право іншій особі. Прошу поставити цю поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарасе Івановичу, ставлю на голосування поправку 746 Батенка. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 53.

Рішення не прийнято.

Поправка 749. Батенко.

Тарасе Івановичу, ваших поправок кілька, може ми їх якось об'єднаємо?

БАТЕНКО Т.І. Дякую. Хай буде по одній, поправок небагато.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На чотири поправки – 2 хвилини. Увімкніть, будь ласка, мікрофон, 2 хвилини.

БАТЕНКО Т.І. Шановні друзі, насамперед я хочу сказати, що наші всі голосування – це таке своєрідне *contra spem spero*, коли ми без надії сподіваємося, що щось буде прийнято, але в результаті нічого не прийнято. Ми з більшістю помінялася кнопками: як правило, монобільшість голосувала зеленими, тепер зеленими голосує наша частина залу.

Цією поправкою я пропоную захистити права фермерських господарств, які працюють на землі, отриманій на праві постійного користування. Тому пропонується після набуття чинності закону про відкриття ринку землі безоплатно передавати такі земельні ділянки цим фермерським господарствам.

Я вважаю, що нам треба зараз захищати насамперед дрібного фермера, не давати заволодіти землями на правах власності великим агрохолдингам, олігархічним агрохолдингам. Ми ж розуміємо, що нам треба піднімати наші дрібні фермерські господарства; ми і уряд розуміємо, що вони зараз не можуть взяти нормальні кредити в держави. Кредитування зараз відбувається під 20-24 відсотки річних. Ми ніколи за таких умов кредитування не підніmemo нашого дрібного фермера на селі.

Друзі, нашими поправками передбачається встановлення законодавчого запобіжника для заборони зміни цільового призначення земель сільськогосподарського призначення протягом 10 років з моменту набуття права власності на неї. Врахування цих поправок необхідне, оскільки викликають занепокоєння запропоновані законопроектом можливості безконтрольного зняття обмеження на зміну цільового призначення земельних ділянок сільськогосподарського призначення.

Ми переконані, що на теперішньому етапі розвитку країни, і особливо розвитку правоохоронної і судової систем, втрата контролю з боку держави за зміною цільового призначення земель сільськогосподарського призначення є неприпустимою.

Є й інші наші поправки, які стосуються і Державного земельного банку і інших питань. Тому я попрошу поставити на голосування поправки від 749 по 752.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тарасе Івановичу.

Поправка 749 Батенка, ставлю її на голосування. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Поправка 750 Батенка. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 751 Батенка.

Ставлю на голосування. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

І остання поправка Батенка – 752. Ставлю її на голосування і прошу визначатися та голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 753. Нагаєвський. Не наполягає.

Поправка 755. Горват.

Поправка 760. Христенко.

ХРИСТЕНКО Ф.В. На нашу думку, відсутність у проекті закону чітких вимог до змісту рішень уряду України з питань набуття або позбавлення права власності на земельні ділянки не узгоджується з вимогами статті 19 Конституції України щодо визначення меж повноважень органів державної влади і їх посадових осіб виключно Конституцією та законами України, а також створює передумови для порушення права власності.

Правова позиція Конституційного Суду України, викладена у рішенні від 30 травня 2001 року, полягає у тому, що принцип правової держави вимагає наявності в законодавчому акті достатніх і завершених правових механізмів реалізації його положень. У рішенні Конституційного Суду України від 8 червня, в якому сказано, що за органом публічної влади визнається можливість мати певні дискреційні повноваження в прийнятті рішень, наголошується, що цей механізм повинен забезпечувати, з одного боку, захист особи від свавільного втручання органів державної влади в її права і свободи, а з іншого – наявність можливості у особи передбачити...

Дякую. Прошу...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 760 народного депутата Христенка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **РАЗУМКОВ Д.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступна поправка 761. Христенко.

ХРИСТЕНКО Ф.В. Відповідно до частини 6 статті 130 Земельного кодексу згідно із проектом закону не допускається набуття права власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення за відплатними договорами у разі відсутності у набувача права власності документів, які підтверджують джерела походження коштів або інших активів, за рахунок яких набувається таке право. У законопроекті йдеться про необхідність підтвердження законності походження коштів чи активів, але водночас відсутній перелік документів, які можуть підтверджувати джерела їх походження, не вказано, ким та в якому порядку приймається рішення про те, що джерела походження визнаються підтвердженими. Таким чином, вважаю, що зазначений припис не містить достатніх і завершених правових механізмів щодо реалізації положень закону, як того вимагає конституційний принцип правової держави, про який ішлося вище і на необхідності дотримання якого неодноразово наголошував Конституційний Суд України.

Дякую. Прошу поставити мою поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 761 Христенка. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 762. Шкрум. Не наполягає.

Поправка 763. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Підтримуючи свою поправку, я хочу сказати, що та система набуття права власності на землю по суті своїй дискредитована з самого початку в цих нормах. Я звертаю увагу, що ми ніде в запропонованих нормах не знаходимо територіальної громади. А хто такий власник? Ми бачимо орендаря, а не бачимо, хто такий власник. Я маю на увазі того, хто має пай. І тому я прошу, підтримуючи свою поправку, звернути на це увагу.

Стосовно власне філософії поставлення на кін продажу землі, то я вважаю це злочинним. І ще раз повторюю, шановні колеги, що ми робимо чорну справу. Ми кривдимо наших людей, яких, до речі, ми не бачимо і в цьому законі. Там є орендар, а знайдіть, де там селянин, де власник паю.

І тому я хотів би щоб ви підтримали...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 763 Німченка. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 764. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я підтримую також цю свою поправку. Звертаю вашу увагу на ту обставину, що, по суті, в основі всіх цих угод, які передбачаються, є орендар. А де ж той власник, який буде продавати землю? Мова йде про власника паю. Це ж в основі 6 мільйонів тільки на сьогодні, а потім же люди будуть продавати свої паї, щоб отримати якусь копійчину, щоб вижити. І тому прошу дослухатися до моєї думки і врахувати поправку.

І ще одне, шановні колеги. Ось ви зеленими знаменами прикрили, начебто травою, землю. Не можна її закрити – вона в крові і в сльозах наших людей! Схаменіться! І, будь ласка, подумайте, що земля – це територія держави і наш суверенітет. Закликаю вас діяти у фарватері Конституції.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 764 Василя Івановича Німченка. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 53.

Рішення не прийнято.

Поправка 765. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги, перед великою перервою у розгляді цього законопроекту хочу поінформувати наших колег про таке. Ви подивіться, що в законопроекті немає поняття «територіальна громада» як визначення власника, як учасника цих правовідносин з продажу землі, з обігу земель. Як ми можемо? Ми заманили людей, сказавши про децентралізацію, закликавши людей об'єднуватися! І ви ламаєте ту схему, згідно з якою громадянин, громада, народ – єдиний власник землі. То скажіть, ось ви пишете про юридичних осіб, це все добре, а хіба громада чи об'єднання громад це не юридична особа? Вони що, не мають права бути учасниками в цих процесах на своїй споконвічній території, на якій вони живуть? І тому я хочу, щоб цю поправку було підтримано.

І ще одне. Закликаю все-таки повернутися лицем до народу, а не боком чи бочком.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 765 Німченка. Комітет не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 766. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Дякую, шановний головуючий. Шановні народні депутати, на жаль, ці поправки, які ми сьогодні пропонуємо, не були розглянуті в комітетах і тому доводиться детальніше їх розглядати саме на пленарному засіданні. Моя поправка теж стосується статті 130 Земельного кодексу України, я пропоную у абзаці першому частини третьої статті 130 слова «який відповідно до закону може мати у власності орендовану земельну ділянку, якщо інше не передбачено законом» замінити словами «який відповідно до вимог частини першої цієї статті може набувати у власність земельну ділянку сільськогосподарського призначення».

Прошу поставити на голосування цю поправку і прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 766 Гнатенка. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 58.

Рішення не прийнято.

Поправка 767. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Дякую, шановний головуючий. «Опозиційна платформа – За життя». Поправкою 767 теж пропонується внести зміни до статті 130 Земельного кодексу, а саме абзац перший частини третьої викласти в такій редакції: «Орендар, який відповідно до вимог цього кодексу може мати у власності

земельну ділянку сільськогосподарського призначення, має переважене право набуття її у власність за умови, що він сплачує ціну, за якою вона продається». Це дуже важлива поправка. Прошу поставити її на голосування і прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 767 Гнатенка. Комітет не підтримав цю поправку. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 57.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Папієв – з процедури. Навіть не з процедури, це організаційне...

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати України, у мене для стенограми прохання до Голови Верховної Ради України дати доручення перевірити коректність роботи системи «Рада». Я дивлюся на голосування (а в нас паралельно відображаються наші голосування і відсоток тих, хто взяв участь у голосуванні), і зараз із 86 голосувань, які ми провели, система показує тільки 82. До того ж, наприклад, у мене на моніторі після перерви система показує, що я взагалі не беру участь у голосуванні.

Я прошу дати доручення перевірити коректність роботи системи «Рада», щоб вона правдиво відображала всі наші результати голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Звертаюся до Апарату: прошу перевірити цю інформацію, яку тільки що озвучив народний депутат Папієв. З'ясуйте, відповідає вона дійсності чи не відповідає. Якщо відповідає, то прошу виправити ситуацію. Дякую.

Поправка 768. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Дякую, шановний головуючий. «Опозиційна платформа – За життя», виборчий округ № 49, Донецька область. Шановні народні депутати. Поправкою 768 пропонується частину третю статті 130 Земельного кодексу України доповнити абзацом другим такого змісту: «Переважне право орендаря на купівлю земельних ділянок сільськогосподарського призначення не поширюється на іноземців та осіб без громадянства, іноземних юридичних осіб». Це дуже важливо для цього закону і для України.

Прошу поставити на голосування і прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 768 Гнатенка. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 61.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 769 Гнатенка.

ГНАТЕНКО В.С. Дякую за можливість донести і цю поправку. Пропонується частину третю статті 130 Земельного кодексу України доповнити абзацом третім такого змісту: «Громадяни України, які займаються веденням товарного сільськогосподарського виробництва та яким належить право постійного користування, право довічного успадкованого володіння земельними ділянками державної та комунальної власності на праві постійного користування, право довічного успадкованого володіння земельними ділянками, мають право на викуп таких земельних ділянок у власність з розстрочкою платежу до п'яти років за ціною, яка дорівнює експертно-грошовій оцінці таких земельних ділянок».

Прошу поставити на голосування і прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 769 Гнатенка. Комітет не підтримав поправку, прошу визначатися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 770. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Дякую, шановний головуючий. Це остання моя поправка в цьому блоці. Пропонується до частини третьої статті 130 Земельного кодексу України внести зміни, а саме виписати: ділянок сільськогосподарського призначення, в тому числі передачі як внесок до статутного капіталу юридичної особи заставою укладення договорів емфітевзису тощо, окрім передання у спадщину, передання у власність держави або органів самоврядування договорів міни, різниця між нормативно-грошовими оцінками, яка становить більше 10 відсотків. Дія заборони продовжується, якщо в результаті всеукраїнського референдуму було встановлено підтримку рішення продовження дії заборони на відповіді операцій з купівлі-продажу.

Дякую за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 770 Гнатенка. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Михайле Миколайовичу Папієв, у вас 97,6 відсотка голосувань за сьогодні. Це, мабуть, не оновилося у вас система.

Поправка 771. Павленко.

Бачите, яка гарна система. І всі в залі, і всі працюють, і дуже збентежені, якщо немає графічного відображення їхньої роботи. Гарна система.

ПАВЛЕНКО Ю.О. «Опозиційна платформа – За життя». Шановний пане Голово Верховної Ради України Дмитре Олександровичу, цілком підтримую вашу позицію і звернення щодо неухильного дотримання Регламенту Верховної

Ради під час розгляду кожного законопроекту, а особливо, коли надзвичайно важливий законопроект, як цей, розглядається в залі Верховної Ради, від ухвалення якого буде залежати життя не тільки нинішнього, а і наступних поколінь.

Власне, моєю поправкою пропонується, щоб дія абзацу сьомого частини другої набувала чинності після встановлення результатів всеукраїнського референдуму щодо вільної купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення. Тобто це чергова поправка, якою пропонується перед прийняттям такого закону все-таки провести всеукраїнський референдум, і, спираючись на волю людей, визначати і відкривати ринок землі. Це підтримує «Опозиційна платформа – За життя»...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрію Олексійовичу, за позицію. Ставлю на голосування поправку 771 Павленка. Комітет її не підтримав. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 57.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 772. Павленко. Юрію Олексійовичу, може, ми якось об'єднаємо поправки?

ПАВЛЕНКО. Та ні, їх лишилося три.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Поправка 772.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово Дмитре Олександровичу. Власне, говорячи про неухильне дотримання Регламенту, я хотів би звернути увагу, що я як народний депутат України був позбавлений можливості представити і відстояти кожен із своїх поправок, крім третини перших, на засіданні комітету Верховної Ради України. Оце рішення відхилити цю поправку було ухвалено комітетом якимось дивним таємним чином, що, на мій погляд, може розглядатися як порушення Регламенту, а відповідно, це може стати підставою для того, щоб зараз зняти цей законопроект з розгляду, відправити знову в комітет, розглянути в комітеті кожен поправку, а тим часом провести референдум і почути думку людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрію Олексійовичу, наскільки мені відомо, комітет розглянув усі поправки, і зараз ми працюємо саме з цією таблицею. По-друге, ви ж як досвідчений депутат і знавець Регламенту знаєте, що просто зняти якийсь законопроект з розгляду неможливо.

Тому переходимо до голосування за вашу поправку. Поправка 772 Павленка. Комітет її не підтримав. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 57.

Рішення не прийнято.

Поправка 773. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний Голово, шановні народні депутати України! На жаль або на щастя, ті порушення Регламенту, які відбувалися під час розгляду цього законопроекту в комітеті Верховної Ради, в разі прийняття такого закону, будуть підставою для оскарження рішення про його прийняття в Конституційному Суді. І ми обов'язково будемо оскаржувати закон, який суперечить Конституції України і порушує права наших громадян, позбавляє Україну можливостей.

Наша позиція послідовна. І ця поправка стосується послідовної позиції «Опозиційної платформи – За життя»: лише після всеукраїнського референдуму приймати рішення, які стосуються відкриття ринку землі або інших земельних відносин в Україні, виходячи з того, що на те скажуть громадяни України.

Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 773 Павленка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Поправка 774. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. «Опозиційна платформа – За життя». Поправкою 774 пропонується частину третю статті 130 Земельного кодексу України доповнити новим абзацом в такій редакції: «Дія частини третьої є чинною до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо вільної купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення».

Наша позиція є незмінною: кожною нашою поправкою, її розглядом ми намагаємося відтермінувати можливість введення в дію цього закону. Адже і вчорашні звіти міністрів на засіданнях комітетів показали, що нинішній склад Кабінету Міністрів не здатний вирішити жодної проблеми, яка стоїть перед Україною, ні в соціальній, ні в економічній, ні в гуманітарній сфері. І в таких умовах, коли Кабінет Міністрів не спроможний...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 774. У ній, щоправда, немає Кабінету Міністрів, але все одно ми ставимо її на голосування. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 58.

На жаль, поправку не враховано.

Наступна поправка 775. Гайду. Не наполягає.

Поправка 777. Лукашев. Ввімкніть, будь ласка, мікрофон.

ЛУКАШЕВ О.А., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Луганщина. Дякую, пане Голово. Шановні колеги! Шановні українці!

Хочу озвучити звернення виборців, які сподівалися на формування прозорого ринку землі, і нагадати, що лише за минулі п'ять років з мапи України зникло більше як 400 сіл. Тобто цих населених пунктів вже не існує. А також є ще така дивна статистика, а точніше, жахлива: майже 4,5 тисячі сільських населених пунктів сьогодні мають чисельність населення менше 50 осіб. Тоді виникає запитання: така земельна реформа і відкриття ринку землі спрямовані на досягнення якої саме мети? Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 777 Лукашева. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Поправка 778. Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. Дякую, пане спікер. Я хотів би звернутися до колег народних депутатів, звернутися до української громади. Дивна річ: комітет не підтримує, монобільшість не підтримує, а український народ підтримує. Чи не дивує вас така ситуація? Невже та довіра, яка була висловлена на президентських і парламентських виборах не зобов'язує вас, шановні колеги, дослухатися до думки аграріїв, до тих людей, які живуть і працюють на українській землі? І ми тепер спостерігаємо, як методично, прагматично досягається мета, яку ставить іноземний агресор пан Сорос. Тобто на сьогодні ми бачимо, як продаються національні інтереси України. Прошу поставити поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 778 Лукашева. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 779. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати і шановні виборці! «Опозиційна платформа – За життя» подала 3113 поправок з-поміж тих 4018, які було запропоновано до розгляду. У першому етапі ми все-таки взяли участь і підтвердили унікальність запропонованого авторського контенту в цих поправках. У попередній таблиці було 2000 поправок, і ми переконали і підкомітет, і робочу групу, і в цілому комітет, що все-таки треба працювати з таблицею, в якій 4018 поправок.

Сьогодні, зокрема, ми розглядаємо лише другу мою поправку. Я чому зараз виступаю з процедури? Тому що в інших поправках я зможу вже повністю

розкрити сутність наших поправок. Але я хочу підтвердити, що, дійсно, на засіданні комітету ми змогли розглянути лише 10 відсотків поданих нами поправок. І тому на сьогодні кожна наша поправка буде містити не тільки цитату, але й аргументацію, для того щоб донести сутність зазначеного тексту.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 779 Колтуновича, не враховану комітетом. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 780. Колтунович. Для розкриття.

КОЛТУНОВИЧ О.С. А тепер щодо економічних аспектів запровадження ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення. Перше і найважливіше. Запровадження ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення не сприятиме зростанню економіки, зростанню ВВП. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства надає прогностичні показники щодо 0,2 і 0,5 відсотка зростання валового внутрішнього продукту в результаті запровадження ринку землі. Це смішні цифри, які показують абсолютну економічну недоцільність запровадження ринку землі.

Другий дуже важливий момент – інвестиційна привабливість. Так само не сприятиме інвестиційній привабливості запровадження ринку землі хоча б тому, що парцеляція цілісних земельних масивів внаслідок порушень, які відбулися на початку 2000 років, знижують інвестиційну привабливість тих земельних ділянок, а в умовах, коли буде відкрито ринок і буде висока пропозиція, де-факто ціну буде знижено.

Про ціну – в наступній поправці. Дякую за увагу і прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 780 Колтуновича. Комітетом поправку відхилено. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 784. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. У контексті економічних аспектів запровадження ринку землі в Україні також маємо звернути увагу, що громадянам України не вигідне запровадження ринку землі, тому що інститут оренди землі протягом двох років фактично компенсує вартість земельного паю. А це означає, що ставиться за мету 24,5 відсотка загальної площі земель сільськогосподарського призначення або 10,6 мільйона гектарів, які перебувають в державній власності, фактично розпродати за безцінь. Це найважливіший момент, і тому, з економічної точки зору, за нашими оцінками, буде більше збитків, ніж позитивів, внаслідок продажу цих державних земель.

І ще один дуже важливий момент. Ми маємо розуміти, що є досить великі трансакційні витрати, які понесуть громадяни України. Це експертна оцінка, це нотаріус і багато інших речей. Громадяни України змушені будуть віддати до 60 відсотків вартості паю на ці так звані трансакційні витрати.

Прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 784 Колтуновича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Поправка 787. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Ще один дуже важливий момент, коли ми говоримо про начебто ініціативу партії «Слуга народу» забезпечити конституційне право громадян України володіти землею, точніше, купити земельну ділянку. Ми ж з вами розуміємо, що кожен громадянин України не зможе купити земельну ділянку, бо, для прикладу, 71 відсоток громадян України отримує доходи менше ніж 200 доларів. А навіть за найпесимістичнішими оцінками вартість гектара землі становитиме приблизно 1 тисячу доларів. Ми розуміємо неспівставність і непаритетність цих показників, які не корелюють між собою. Тому, на наш погляд, інститут оренди землі є куди більш економічно доцільним, а в суттєво збіднілій країні купити гектар землі пересічна людина не зможе. Більше того, якщо ми говоримо про людей, які живуть у сільській місцевості, зокрема пенсіонерів, а в нас середня пенсія трохи вище 3 тисяч гривень, то ми маємо розуміти, що за ці кошти (трошки більше 100 чи 120 доларів) ніхто не зможе купити гектар землі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 787 Колтуновича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 63.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 789. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Я не можу не згадати про наш, безумовно, провальний зовнішній вектор, точніше, провальний вектор зовнішньої торгівлі, який, безумовно, не сприяє активізації і розвитку сільського господарства, не сприяє і розвитку переробної промисловості, розвитку тваринництва. Культивується бідність, культивується розруха, падіння темпів сільськогосподарського виробництва. Якщо у 2018 році приріст у сільському господарстві становив 8,1 відсотка, то у 2019 році плюс лише 1,1 відсотка. Тобто бачимо, що темпи суттєво знижуються, і в 2020 році, можливо, буде навіть падіння з урахуванням запровадження ринку землі.

На наш погляд, значно доцільнішим є все-таки активізація спільних зусиль на проблемах, які я щойно перелічив, зокрема на меліорації, яка є актуальна на півдні регіону, на зонах осушення і зрошення, якщо говорити конкретніше.

Тому будемо говорити насамперед про те, що необхідно вирішувати першочергові проблеми, і вже потім порушувати питання землі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 789 Колтуновича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 794. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановний пане Голово, шановні народні депутати, також звертаю вашу увагу ще на одну дуже важливу проблему, яка на сьогодні існує. Ми всі знаємо, що якщо будь-яка людина захоче продати земельний пай, вона буде втрачати субсидію, яка нараховується за компенсацію комунальних послуг. На сьогодні заборгованість за житлово-комунальні послуги сягає 63 мільярдів 700 мільйонів гривень. Це колосальна цифра, яка зростає за нинішньої влади, і кивати в цій ситуації на 28 років правління попередників, напевно, буде некоректно.

Тому ми говоримо про те, що необхідно все-таки врегульовувати тарифні питання і водночас не допустити, щоб люди втратили субсидію, коли вони продадуть земельний пай і заплатять ці кошти за опалення, за гарячу воду, за електроенергію і за інші речі. Тому, безумовно, необхідно в подальших нормативно-правових чи підзаконних актах врахувати опцію щодо субсидій для того, щоб громадяни України не втрачали субсидію в разі продажу земельного паю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 794 Колтуновича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 797. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановний пане Голово, шановні народні депутати, щодо цієї поправки хочу сказати найважливіше, і це стосується загалом суті поправок «Опозиційної платформи – За життя».

Наша партія, безумовно, виступає за проведення всеукраїнського референдуму. Партія ішла на вибори, отримала друге місце в країні, і наш виборець в програмі партії читав таку норму і за неї голосував, згідно з якою вирішення будь-яких питань, які стосуються обігу земель сільськогосподарського призначення, можливі виключно за результатами проведення всеукраїнського референдуму. Якщо ми подивимося на дані соціологічних досліджень Київського

міжнародного інституту соціології, Соціологічної групи «Рейтинг», Центру Разумкова та інших, то побачимо, що відсоток громадян України, які виступають за проведення всеукраїнського референдуму щодо обігу земель сільськогосподарського призначення, становить більше як 70 відсотків, навіть 74 відсотки.

Ми вважаємо, що питання народовладдя в цьому разі має бути першочерговим і спочатку необхідно не вносити законодавчі ініціативи щодо продажу землі, а провести всеукраїнський референдум.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 797 Колтуновича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 799. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Щодо низького рівня купівельної платоспроможності населення. Маємо розуміти, що кожен громадянин України, який отримує мінімальну фіксовану заробітну плату у розмірі 4723 гривні або трохи більше, може, 150 доларів, також не може претендувати на купівлю земельного паю.

Якщо ми говоримо про людей, які мають мінімальні фіксовані доходи, то вони також поза межами цих процесів. Що це означає і до чого призведе? Це означає лише одне, що виключно надбагаті люди, які отримують надприбутки, зможуть скупити в Україні землю. Це не обов'язково будуть вітчизняні юридичні чи фізичні особи, це можуть бути і іноземні фізичні і юридичні особи. І мої колеги юристи вже неодноразово наголошували на тому, що такий закон, якщо його буде прийнято, і чинне законодавство дозволятимуть так чи інакше все-таки купувати іноземцям землі в Україні, в першу чергу сільськогосподарського призначення.

А щодо головного аргументу, що на сьогодні так чи так ринок землі існує, то ми мусимо розуміти, що проблему треба викорінювати, а не легалізувати її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 799 Колтуновича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 805. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Безумовно, фундаментальним питанням, про що я вже почав говорити, в контексті зовнішньої торгівлі є те, що в нас абсолютно сировинна спрямованість економіки, сировинна спрямованість експорту сільськогосподарства. Згідно із останніми даними Державної служби статистики

України 22 мільярди доларів у товарній структурі експорту припадає на сільське господарство. Це 44 відсотки загальної структури.

Уявіть собі, 44 відсотки всього експорту країни – це сільськогосподарська сировина. Замість того щоб розвивати переробну промисловість, тваринництво, багато інших галузей, замість того щоб переглянути дискримінаційні квоти в рамках зони вільної торгівлі з Європейським Союзом, ми на сьогодні просто продаємо українську землю. Відомий норвезький економіст Ерік Райнерт завжди казав, що Україна експортує в Італію зерно, а звідти імпортує спагеті. І він завжди пропонував Україні все-таки перейти від цієї неадекватної ланки в інший бік і все-таки експортувати готову продукцію з високою доданою вартістю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 805 Колтуновича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Вадиме Євгеновичу, ви змінили фракцію? Вас можна вітати?

Поправка 807. Волошин. Немає.

Поправка 1015. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний головуючий. Зараз ми розпочнемо розгляд низки принципів поправок. Але що їх об'єднує? Незважаючи на те, що ми просимо врегулювати дуже багато аспектів, пов'язаних із можливим використанням такого закону, головна умова партії «Опозиційна платформа – За життя» і її фракції в парламенті полягає в тому, що будь-які новації можливі виключно після проведення всеукраїнського референдуму і якщо народ висловиться позитивно і схвалить власне можливість продажу землі.

Не можна робити цього в умовах, коли 72 відсотки наших громадян категорично не сприймають ідею продажу землі в умовах її мізерної вартості...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1015 Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1016. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий, я, безумовно, не вимагаю занадто великої уваги до себе особисто, але ж давайте поважати інститут Верховної Ради України. Ось перед вами стоїть пан Микола, зараз спостерігає за табло. Можемо подивитися вічі у вічі, до речі, я не так далеко від нього зараз знаходжуся.

І, чесно кажучи, я вважаю, що це демонстрація грубої неповаги до статусу народного депутата України, коли голова комітету просто стоїть і нічого не робить. Я прошу, щоб голова комітету прокоментував відповідну поправку 1016 (він добре з нею ознайомлений) і сказав, яке його особисте бачення проблематики, порушеної в цій поправці. Адже я вважаю, що і питання референдуму, і низка інших питань, які порушено в цій поправці, є доленосними...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Несторе Івановичу, я дуже не хотів би бути адвокатом пана Сольського, однак я хотів би вам нагадати, що для того, щоб відповісти, треба було зазначити поправку, так було б коректно... Ні, на жаль, ви її не зазначили, я зазначив лише номер. Поправка велика, ви її точно не зазначили. Тому важко відповісти, не розуміючи, про що треба надати відповідь, шановному колезі.

Несторе Івановичу, ставлю на голосування поправку 1016. Думаю, що наступного разу саме так і буде. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1017. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий, я прошу підняти стенограму, де я чітко під час попередньої промови попросив прокоментувати поправку 1016 в частині, яка стосується нашої вимоги щодо референдуму. Я назвав чітко і номер поправки, і предмет цієї поправки.

Зараз переходжу до поправки 1017. Безумовно, ми сьогодні погоджуємося, що як тимчасове явище може бути право орендарів придбати (в разі позитивної оцінки на всеукраїнському референдумі власне можливості продажу землі) відповідну земельну ділянку. Але все-таки головні принципи і заборони мають діяти до того часу, поки не буде ухвалено це рішення на референдумі.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету щодо референдуму неодноразово озвучувалася. Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за відповідь.

Поправка 1017 Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Поправка 1018. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, Дмитре Олександровичу. Я зараз хотів би надати певне пояснення. Багато моїх колег запитують, чому я перестав говорити про Карфаген. Я хочу нагадати, що моя вимога щодо притягнення до відповідальності п'ятого Президента України (а це, безумовно, впливає на законопроект, який ми сьогодні розглядаємо) пов'язана з тим, що 31 грудня ми позбавлені можливості надавати згоду на притягнення будь-кого з наших колег до кримінальної відповідальності. Тобто до 31 грудня моя позиція була актуальною. А зараз це питання вже особисто між п'ятим та шостим президентами України.

А поправку я прошу підтримати. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Несторе Івановичу, я обов'язково зараз поставлю поправку 1018 на голосування. Однак ще раз хотів би зазначити, що ви маєте право доносити позицію, відображену в поправках. А про Карфаген – це історія вже трохи про інше, не до цього законопроекту. Радше питання до Сергія Бабака, до його комітету.

Ставлю на голосування поправку 1018. Прошу визначатися та голосувати.
«За» – 60.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Покажіть, будь ласка, по фракціях. Навіть не вся фракція підтримала.

Поправка 1019. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, Дмитре Олександровичу, за виразну назву відповідної поправки. І я зачитую нашу принципову позицію щодо статті 130 цього закону: «Проведення та встановлення результатів Всеукраїнським референдумом з питання обігу земель сільськогосподарського призначення є обов'язковою вимогою для запровадження вільного обігу земель сільськогосподарського призначення. Протягом року з набуття чинності цих положень має бути проведено та опубліковано аналіз ефективності використання земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності та забезпечення введення до Державного земельного кадастру інформацією стосовно усіх земельних ділянок сільськогосподарського призначення...».

І прошу вас не хвилюватися, у мене ще чимало поправок, які в мене буде можливість змістовно доповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1019 Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

КОНДРАТЮК О.К., *заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Шановні колеги! Сьогодні у нас в парламенті присутні родичі Героїв Небесної Сотні.

З вдячністю і шаною я прошу: вшануємо всіх Героїв Небесної Сотні.
(Хвилинка мовчання).

Дякую.

Очікуємо на справедливе покарання всіх винних у цих злочинах. Герої не вмирають!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1020. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Я зачитаю відповідну частину поправки 1020, якою (ще раз звертаю увагу і голови комітету, і в цілому Верховної Ради України) пропонується виписати: «До проведення такого Всеукраїнського референдуму забороняється відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення (в тому числі передача як внесок до статутного капіталу юридичної особи, застави, укладання договорів емфітевзису тощо), окрім передання у спадщину, передання у власність держави або органів місцевого самоврядування, договорів міни...» Це та стала практика, яка має бути забезпечена, а все решта, що стосується можливості відчуження землі, може бути врегульовано виключно після проведення референдуму. І це наша принципова позиція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1020 Шуфрича. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 60.

Поправку відхилено.

Покажіть по фракціях і групах.

Несторе Івановичу, ваші колеги...

Поправка 1021 Нестора Івановича.

ШУФРИЧ Н.І. Заборона продовжується, якщо в результаті всеукраїнського референдуму було підтримано рішення про продовження дії заборони на відповідні операції з купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення. Перехід права власності на земельну ділянку сільськогосподарського призначення може бути здійснено виключно в разі підтримки рішення про запровадження вільного обігу земель сільськогосподарського призначення на всеукраїнському референдумі з цього питання.

І ви знаєте, я ще раз хотів би, щоб свою позицію до самого принципу народовладдя висловив голова комітету, бо в мене таке враження, що ми його втрачаємо і в просторі, і в часі.

Тому, пане Миколо, щоб ми відчували, що ви, дійсно, як кажуть, існуєте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1021 Шуфрича. Комітетом не підтримано.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Поправка 1022. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Шановні колеги, у мене насправді таке враження, що принаймні один із наших колег народних депутатів, а саме пан Микола Сольський, вже насправді живе у смартфоні. У нього вже вся діяльність у смартфоні, а є бажання, щоб він повернувся до нашої грішної зали і залучився до обговорення питань, які мають принциповий характер і для нашої політичної сили, і в першу чергу для українського народу. Якраз про це і говориться в поправці 1022, якою пропонується, що в разі якщо на Всеукраїнському референдумі не буде підтримано власне можливість розпродажу сільськогосподарських земель, то мораторій діятиме безстроково, поки народ України не змінить свого рішення.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1022. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1023. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Я думав, що мене вже блокують. Пане Миколо, з вами все гаразд? А, ви посміхаєтеся, тоді я думаю... Та ви навіть говорити вмієте? Але я бачу, що ви говорите виключно з президією.

Але я переходжу вже до поправки 1023. Сподіваюся, що, як у відомому анекдоті про голову транспортного цеху, нам відповість наш голова комітету.

Поправкою пропонується доповнити статтю 130 Земельного кодексу України новими надважливими положеннями. Дякую, пане Миколо, що ви так слідкуєте. Земельну ділянку сільськогосподарського призначення, яка не перебуває у приватній власності, не може бути відчужено на користь приватної юридичної та фізичної особи до встановлення результатів референдуму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідайте, голову комітету.

Несторе Івановичу, свобода слова (а ви є головою відповідного комітету) полягає в тому, що можна говорити, можна не говорити, ви ж пам'ятаєте це. Дякую.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Несторе Івановичу, я насправді дуже радий, що ми нарешті розглядаємо ваші поправки, стало значно веселіше в залі всім. У мене, знаєте, одне запитання. Ви такий креативний чоловік, то скажіть, чому у вас не такі креативні помічники? Чому так дублюються поправки? Поправки відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1023 Шуфрича.

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1024. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. По-перше, ви знаєте, щодо свободи слова не можу не прокоментувати. Враховуючи ініціативи, які є саме у депутатів і міністрів від Зе-команди і від «Слуги народу», то я мушу погодитися, що, мабуть, буде захищено право мовчати, а не право говорити. Ось якраз і думаю, і борюся з тим, щоб у нас не було головною вимогою мовчати, а щоб все-таки було право говорити і отримувати інформацію для наших громадян. І ми за це будемо боротися, на цьому будемо стояти.

А щодо креативності, то я думаю, що якраз креативність ми забезпечили так, що навіть ви зараз посміхаєтеся. І я думаю, що ми ще не одну годинку з вами будемо говорити про нашу креативність. А мета нашої креативності одна – захист інтересів наших громадян і пошук будь-яких шляхів для цього.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 1024 Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1025. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановний головуючий, шановні колеги, цією поправкою, в разі якщо буде відповідне схвальне рішення на всеукраїнському референдумі, пропонується виписати: «Переважне право викупу орендованих земель сільськогосподарського призначення має орендар. Викуп земель сільськогосподарського призначення, що належать державі або органам місцевого самоврядування здійснюється без проведення торгів за ціною нормативної грошової оцінки з правом розстрочки платежу на 10 років». Тобто ми надаємо можливість сьогодні нашим громадянам, у разі якщо буде ухвалено рішення на всеукраїнському референдумі, справедливо, без якихось накруток і спекуляцій, розпоряджатися і придбавати землю. Але, підкреслюю, виключно після референдуму.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Несторе Івановичу, за ґрунтовне пояснення вашої поправки.

Ставлю на голосування поправку 1025 народного депутата Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1026. Народний депутат Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Поправка 1026. Пропонується внесення змін з погляду серйозного корегування власне права використання земельного паю. А саме: «Забороняється внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму...»

Тобто ви бачите, як різносторонньо ми підійшли до цього питання. Ми зараз обговорюємо різноманітні форми розпорядження земельними ділянками, земельними паями. Ми розуміємо, що ці питання мають бути врегульовані, але виключно після того, як народ України увімкне нам зелене світло на всеукраїнському референдумі і скаже: «Так, добродіи депутати, зараз ми готові».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається голові комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Несторе Івановичу, у попередніх десяти ваших поправках є така норма, відповідно до якої продаж майнових паїв робиться за нормативною грошовою оцінкою з розстрочкою платежу на 10 років. Чи можете ви в наступному виступі пояснити пайовикам в Україні, яка це ціна і чому вони не можуть продати за більшу ціну, чому вони самі не повинні визначати покупця.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1026 народного депутата Шуфрича. Комітет пропонує відхилити поправку. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1027. Народний депутат Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Я відповім на ваше зауваження, хоча я очікував, що ви під час розгляду попередньої поправки дасте відповідь щодо неї. Ми ж говоримо не про продаж приватного паю, а ми говоримо про право придбати у держави. Ви ж не хочете дослухатися до нас і розпаювати адресно всі землі, які зараз знаходяться в державній власності. Тому в разі якщо на референдумі народ України дасть нам усім добро на прийняття подібного закону, ми пропонуємо вам надати відповідне право купити землю не під загрозою якоїсь спекуляції під час аукціонів, де будуть грати одне з одним, а просто в держави та ще й в розстрочку за місцем проживання громадянина. А ще чесніше було б просто розпаювати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 1027 народного депутата Шуфрича. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1028. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Я думаю, що ми з'ясували обставини поправки, яка була перед попередньою поправкою, але зараз я знову хочу звернути увагу на контроль. Ми пропонуємо: «Контроль за дотриманням вимог частини другої статті 130 Земельного кодексу України проводиться уповноваженою Кабінетом Міністрів України установою, яка може використовувати дані Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, Державного земельного кадастру, Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, Державного реєстру актів цивільного стану громадян та інших державних реєстрів у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України».

Я продовжу коментар під час обговорення наступної поправки, бо є принципова позиція...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1028 Шуфрича. Комітет не підтримує поправку. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1029. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Я думаю, що ми зараз демонструємо державницьку позицію, покладаючи саме на Кабінет Міністрів України відповідний контроль і повноваження, незважаючи на те, що цьому Кабінету Міністрів я навіть не дав би право контролю над прогулянкою кроликів, вибачте, а не те що довірив би їм життя наших громадян.

Ми, безумовно, всі вболіваємо за право наших громадян розпоряджатися власною землею, але точно не за цього уряду. Але враховуючи повагу до принципу законотворчості і розуміючи відповідальність інститутів влади, ми саме Кабінету Міністрів України пропонуємо надати відповідні контрольні повноваження. Я сподіваюся, що в разі якщо після референдуму такий закон буде прийнято і набере чинності, то точно не цей Кабінет Міністрів буде цим правом користатися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1029 Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Поправка 1030. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Ця поправка стосується повноважень Кабінету Міністрів України. Зокрема, ми пропонуємо доповнити статтю 130 такою новелою: «Не допускається до проведення та встановлення результатів всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення: а) купівля-продаж земельних ділянок...». Таку заборону має бути встановлено, незважаючи на те, що це питання буде під контролем уповноважених органів Кабінету Міністрів України. Також це буде торкатися не тільки приватних земель, а й у першу чергу земель державної та комунальної власності. У разі якщо на референдумі народ України скаже «так», то ми переконані, що зі своїми правами приватні власники розберуться...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 1030 народного депутата Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1031. Народний депутат Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Наступна поправка стосується статті 37¹ Земельного кодексу України. А саме пропонується, що земельні ділянки можливо обмінювати на інші ділянки. Тобто право міни нами не ставиться під сумнів. Ми вважаємо, що навіть в нинішніх умовах громадяни України можуть скористатися правом міни і таке право має бути їм забезпечено. І в цьому випадку, безумовно, це питання не має викликати суперечностей і має об'єднати зусилля всього депутатського корпусу.

Сподіваюся, що принаймні це право, скажемо так, закличе пана головуючого під час голосування сказати...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Саме так і зроблю. Ставиться на голосування поправка 1031, як ви рекомендували. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 57.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1032. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Ви знаєте, мене дивує така впертість у бажанні пропихнути цей законопроект. Царство Небесне, світла пам'ять Івану Степановичу

Плющу, він висловився з цього приводу, і ця фраза вже стала класичною: «Шановні депутати, не впахуйте невпахуємо». Саме народ України так і ставиться до цієї законодавчої ініціативи. І слово «ганьба» лунатиме щонайменше, якщо цей законопроект таки вдасться пропихнути. А ми для того і є опозицією, щоб максимально ускладнити цей процес і унеможливити його в інтересах наших громадян.

Дякую за увагу. Це можна не коментувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 1032 Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 58.

Пропозицію не підтримано.

Поправка 1033 Нестора Івановича.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Поправкою продовжується врегулювання питання, про яке ми говорили під час розгляду поправки 1031. Пропонується врегулювати певні права наших громадян до проведення всеукраїнського референдуму. Безумовно, право на спадщину, право на обмін має бути посилене і правом продажу або повернення за отримання відповідної плати саме державі. З цим ми погоджуємося. І цей механізм треба встановити і врегулювати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1033 Нестора Івановича Шуфрича. Заслухаємо позицію комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Несторе Івановичу, віддаю вам належне. Дійсно, ви відстоюєте дуже важливий механізм – механізм міні. Кожного дня український селянин думає про цей механізм, який є основним механізмом у всіх сферах економіки і без якого, дійсно, ні одна сфера, в тому числі сільське господарство, не проживе. Водночас це питання врегульовано в «Перехідних положеннях» чинного закону. І цю поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1033. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1034. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Чесно кажучи, у нас ситуація, як у тій відомій грі: вгадав усі букви, але не зміг прочитати слово. Тобто ви погоджуєтеся, що наші

пропозиції в інтересах громадян, але пропонуєте їх не голосувати. Де логіка? Це ваше бачення через смартфон, мабуть, цієї проблематики.

А ми настільки відповідально підійшли до цього питання, що навіть написали, що різниця між нормативними грошовими оцінками під час обміну не може становити більше ніж 10 відсотків. Тобто навіть у цьому питанні ми виходимо з інтересів наших громадян, про що ви під час попереднього вступу говорили і що підтвердили.

То візьмімося разом або разом...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1034 Нестора Івановича Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 58.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1035. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Тобто одне з головних гасел Зе-команди: «Зробимо їх разом або разом»...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Несторе Івановичу, прошу якось щодо поправки говорити, а не щодо команди.

ШУФРИЧ Н.І. Так це якраз щодо поправки, щодо міні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А тут є десь про Зе-команду у вашій поправці?

ШУФРИЧ Н.І. Ще раз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Десь у поправці є про Зе-команду? (*Шум у залі*).

ШУФРИЧ Н.І. Та як вам сказати? Ви бачите, навіть депутати із Зе-фракції відреагували на вашу репліку. Тобто як сьогодні говорити про цей закон і не згадувати Зе-команду? Це, знаєте, як двоє близнюків, на жаль.

Так от я і не хочу, щоб ви разом «зробили» цей закон і, відповідно, з народом України, який категорично його не сприймає. Краще разом об'єднаємося з народом України і приймемо цей закон в той час, коли він його сприйме і буде радий його підтримці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1035.

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Несторе Івановичу, а ви не втомилися, може, якось об'єднаємо поправки?

Поправка 1036.

ШУФРИЧ Н.І. Пане Дмитре, за всієї поваги, не дочекаєтеся.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозумів.

ШУФРИЧ Н.І. Та я ж із тої старої школи. У нас принцип: день...

Шановні колеги, поправка 1036 є надто принциповою. Але її основні положення щодо можливості відчуження ділянки сільськогосподарського призначення, яка не перебуває у приватній власності, неможливо встановити і врегулювати, як ви думаєте, до чого? Таки ви праві, до проведення всеукраїнського референдуму...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування дуже важливу поправку 1036. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 58.

Рішення не прийнято. Покажіть по фракціях і групах.

Колтунович – з процедури.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановний пане Голово, шановні народні депутати, щойно прозвучала пропозиція від наших колег: землю – народу. Так я пропоную, щоб ви підтримали нашу поправку. І взагалі ми зробимо інший концепт: розпаюємо 10,5 мільйона гектарів землі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійовичу, це не з процедури. Вибачте! Олександр Сергійовичу!

КОЛТУНОВИЧ О.С. Це земельні ділянки, які знаходяться у державній власності серед громадян України. І тоді це буде справедливо, тоді це буде актуально. І тоді громадяни України, дійсно, отримають те, що ви кажете: землю – народу. Ось у чому головний меседж. І просимо підтримати нас.

А що стосується процедури...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви всі поправки будете доносити замість Нестора Івановича? Я просто думаю, що він досвідчена людина, набагато більше публічних виступів навіть має, за всієї поваги до вас. Я думаю, що він самостійно впорається.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні! Це виступ не з процедури, Олександр Сергійовичу. Ви, може, з якоїсь іншої процедури говорите, але точно не за Регламентом.

Наступна поправка, так, Несторе Івановичу? Тобто ви наполягаєте на тому, щоби продовжувати, так? Несторе Івановичу, правильно я розумію? Тоді

я продовжую наше засідання на 15 хвилин (*Шум у залі*). Нестор Іванович просив, я не можу відмовити.

Поправка 1037 Нестора Івановича Шуфрича.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Ви, мабуть, почули, як ми тільки що обговорювали, що обов'язково треба продовжити засідання на 15 хвилин, бо я не можу собі уявити, що ми вчасно не розглянемо наступні поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вибачаюся, я зараз додаю час. Може, просто продовжимо засідання?

ШУФРИЧ Н.І. На жаль, не маємо такого регламентного права.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

ШУФРИЧ Н.І. Немає!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є!

ШУФРИЧ Н.І. Пане Дмитре Олександровичу, шановний головуючий, шановні колеги із фракції «Слуга народу», прошу проголосувати одну поправку щодо референдуму – і я беру на себе відповідальність сказати, що ми відклинемо решту наших поправок. І тоді такий закон набере чинності виключно після результатів референдуму.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Референдум! Референдум!

ШУФРИЧ Н.І. Вимога референдуму – така реакція моїх колег. Це мій виступ в межах однієї хвилини. Ми в такий спосіб використовуємо своє право надати інформацію. І, безумовно, ми просимо підтримати поправку 1037.

І я від себе особисто і від своїх колег хочу вам подякувати, що ви продовжили роботу на 15 хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За це ви мені подякуйте, так. Але за вашим проханням, Несторе Івановичу, ще обов'язково ставимо на голосування поправку (*Шум у залі*). Обов'язково так і зробимо, Нестор Іванович просив продовжити засідання, ми маємо на це право.

Поправка 1037. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 53.

Рішення не прийнято.

Поправка 1038.

ШУФРИЧ Н.І. Ви бачите, наскільки надихнула ця робота нашу фракцію. Суркіс Григорій Михайлович пропонує працювати без перерви взагалі. І я думаю, він правий, його мудрість і досвід мають бути враховані. І я думаю, що саме в цьому і демонструється наша відповідальність. Ми всі разом зараз об'єдналися в опозиції, щоби захистити наших громадян.

А принципова позиція нашої фракції і партії така: перед тим, як роздати або дати можливість красти державні землі, треба дізнатися скільки їх взагалі – 7,5, 10,5 мільйона гектарів? Тому ми і пропонуємо не поспішати. Ви знаєте, коли треба поспішати. Так це якраз не той випадок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1038 Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 58.

Рішення не прийнято.

Поправка 1039. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Це знову поправка до статті 130. Пропонується доповнити статтю новими положеннями, зокрема, виписати, що проведення та встановлення результатів всеукраїнського референдуму з питання обігу земель сільськогосподарського призначення, зверніть увагу, є обов'язковою вимогою для запровадження вільного обігу земель сільськогосподарського призначення. Зазначається, що протягом року з набуття чинності цих положень має бути проведено та опубліковано аналіз ефективності використання земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності та забезпечено введення до Державного земельного кадастру інформації стосовно усіх земельних ділянок сільськогосподарського призначення.

Я продовжу, коли доповідатиму наступну поправку. Слава Богу, у мене їх ще є шматок. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1039 Шуфрича. Не підтримана комітетом. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Покажіть по фракціях і групах.

Поправка 1040. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Дійсно, згідно із тим таймінгом, який визначено в цьому законопроекті, мораторій остаточно буде знято 1 листопада цього року. Скажіть мені, будь ласка, ми разом з вами працюємо вже півроку. Невже не настало розуміння, що за півроку неможливо навести лад щодо державного кадастру і встановити, де зараз знаходяться в першу чергу державні землі, адже навіть цифри єдиної немає. Я вже не кажу про те, що за різними даними близько 2 мільйонів гектарів земель приватної власності вже фактично викрадено, і в цих

умовах ми в турборежимі прискорюємо сам процес введення ринку землі. То давайте спочатку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1040 Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Несторе Івановичу, може, якось все-таки об'єднаємо, ні? Просто я бачу, що підтримка падає (*Оплески*).

Поправка 1041 Нестора Івановича Шуфрича.

ШУФРИЧ Н.І. Пане Дмитре, підтримка піднімається, знижується... Подальшу логіку ви розумієте. Я утримаюся від коментаря щодо вашої репліки з огляду на повагу до нашої риторики в цій залі. Головне, щоб там було все гаразд... (*Шум у залі*). Пане Дмитре, я кажу про рейтинг «Слуги народу», а ви про що?

Тому якраз вболіваючи за рейтинг наших колег у Верховній Раді України, ми пропонуємо і вимагаємо відмовитися від прийняття цього проекту закону, зупинитися в цій абсолютній безвідповідальності і виступити в інтересах наших громадян.

А поправку я прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1041 Нестора Івановича Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Поправка 1042. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Надто принципова поправка. До речі, про це ми сьогодні ще не говорили. Пропонується доповнити частину другу статті 130 Земельного кодексу України новим абзацом п'ятим такого змісту: «У разі встановлення невиконання вимог частини другої статті 130 дана особа протягом 90 днів має забезпечити приведення розміру належних їй земельних ділянок сільськогосподарського призначення до вимог, визначених в частині другій статті 130». Ви бачите, що, крім нашої вимоги, що цей закон може набувати чинності виключно після референдуму, ми приділяємо ретельну увагу іншим аспектам, які необхідно врегулювати, якщо народ України висловить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1042 Шуфрича. Комітет не підтримав поправку. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1043. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Я продовжу. Поправка 1043 є логічним продовженням поправки 1042. Пропонується виписати: «В разі, якщо особа допустить наступне порушення вимог частини другої статті 130 Земельного кодексу України протягом наступних 360 днів або не виконає вимогу з приведення розміру належних їй земельних ділянок сільськогосподарського призначення – право розпоряджатися земельними ділянками понад граничний розмір переходить до уповноваженої Кабінету Міністрів України державної установи...» Це знову свідчить про нашу відповідальність і розуміння принципів співіснування різних інститутів влади. І розуміючи, який недолугий цей Кабінет Міністрів України, висловлюючи повагу до Конституції, ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Важлива поправка 1043. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Поправка 1044, автор той же.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Я продовжу, адже поправка 1044 є логічним продовженням поправок 1042 і 1043. Я зачитую: «В разі якщо особа допустить наступне порушення вимог частини другої статті 130 Земельного кодексу України (...) право розпоряджатися земельними ділянками понад граничний розмір переходять до уповноваженої Кабінетом Міністрів України державної установи або організації на п'ятирічний строк з правом подальшого продовження. Такій особі сплачується плата в обрахунку 1 відсоток нормативної грошової оцінки за 365 днів користування». Тобто ми цим самим спонукаємо наших громадян бути максимально відповідальними щодо власних зобов'язань влаштування організації і обрахування власних земельних ділянок.

Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 1044, яка є логічним продовженням попередніх поправок Нестора Івановича. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 48.

Рішення не прийнято.

Ми втрачаємо людей, Несторе Івановичу.

Наступна важлива і логічна поправка 1045.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги, відповідна поправка знову повертає нас до головної вимоги нашої політичної сили,

а саме необхідності проведення всеукраїнського референдуму перед тим, як піти до цього вкрай вразливого питання, яке зараз так турбує українців незалежно від того, чи є вони землевласниками. Їх непокоїть ініціатива влади щодо впровадження ринку землі в умовах мізерної вартості землі, в умовах, коли мінімальна пенсія становить 1 тисячу 638 гривень, а сукупний річний дохід 12 мільйонів наших громадян – близько 20 тисяч гривень. За таких обставин проковувати такі дії безвідповідально.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 1045 народного депутата Шуфрича. Комітет пропонує відхилити її. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 43.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1046 Нестора Івановича Шуфрича.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Поправка 1046 знову повертає нас до нашого головного принципу. І я зараз процитую вам нашу принципову позицію, яку ми пропонуємо викласти в статті 130 Земельного кодексу України таким чином: «У разі встановлення...» Я бачу, що всі вже цитують мене. Принаймні до вас ми вже достукалися. «У разі встановлення Всеукраїнським референдумом з питань обігу земель непідтримання рішення вільного обігу земель сільськогосподарського призначення – дія заборони обігу земель сільськогосподарського призначення продовжується безстроково». Чому? Тому що згідно із Конституцією України якраз український народ і є носієм влади в нашій країні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Чому? Мені важко відповісти. Поправка 1046, ставлю її на голосування. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 42.

Покажіть, будь ласка, по фракціях.

Йдемо далі.

Поправка 1047 Нестора Івановича Шуфрича.

ШУФРИЧ Н.І. Дмитре Олександровичу, дякую, що нагадали мені. Повірте, я це ще довго не забуду, бо той спротив, який чинять всі наші колеги із фракції «Слуга народу» вимогам дотримуватися Регламенту, це не перемога опозиції, а перемога всіх нас, народних депутатів, які об'єдналися за принципом, принаймні в цьому питанні, поваги до Закону України «Про Регламент Верховної Ради України». І я вірю в те, що під час дискусії нам вдасться напрацювати таку редакцію, яка не спричинить обурення і акцій протесту наших громадян.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1047 Нестора Івановича Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

Несторе Івановичу, і поки відбувається голосування, я хотів би нагадати Регламент, про який ви тільки що згадали. Частина п'ята статті 120, по суті поправки, якщо можна. Дякую.

«За» – 41.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 1048 Нестора Івановича Шуфрича.

ШУФРИЧ Н.І. Ми є дуже гуманною фракцією. Тому ми, дійсно, щиро зараз пропонуємо пану Миколі відповідати з місця. Мене це точно не образить, це повага до нашого колеги (*Шум у залі*). Це з 16 години. Я думаю, що ми всі разом вже відпрацюємо ці 2 хвилини.

А щодо вашого зауваження до поправки, то я хочу нагадати, що дія заборони на купівлю-продаж або іншим способом відчуження земельних ділянок та земельних часток (паїв), визначених у відповідних підпунктах цього пункту, в частині її купівлі-продажу та іншим способом відчуження, а так само в частині передачі прав на відчуження цих земельних ділянок та земельних часток (паїв) на майбутнє продовжується, якщо за результатами Всеукраїнського референдуму...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1048 Нестора Івановича Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

Несторе Івановичу, просто вчора звертався Микола Тарасович з приводу того, чи можливо з місця відповідати, але не дозволили ваші колеги.

«За» – 38.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Наступна поправка 1049.

ШУФРИЧ Н.І. Пане Дмитре, задля справедливості, ми не просили його виходити на трибуну. Ми просили про можливість виступати з трибуни. До речі, ця можливість у мене є і зараз. І я думаю, що якщо я підійду, пан Микола мені поступиться. І у нього буде можливість хвилинку відпочити.

Добре. А зараз повертаємося до поправки 1049, яка є логічним продовженням попередніх наших поправок. І ця поправка вже буде, мабуть, останньою в нашому ранковому засіданні. Тому я хочу ще раз привернути вашу увагу до нашої головної вимоги: «Опозиційна платформа – За життя» наполягає на тому, що питання про обіг земель сільськогосподарського призначення може бути розглянуто і врегульовано виключно після проведення всеукраїнського референдуму. Це наша принципова позиція, і на цьому наполягає український народ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставлю на голосування поправку 1049. Прошу визначитися та голосувати.
«За» – 39.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Ранкове засідання Верховної Ради України оголошується закритим.